Ἔτος Γ' 1886 — Ἐν Ἀθήναις 10 Αὐγουστου — Ἀριθ. 128

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Προπληρωτέα
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐν Ἑλλάδι. . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
Ἐν ὁδῷ Μουσῶν ἀριθ. 8.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπτῶν 25.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ μέτρον τῆς ἀποκοπῆς τοῦ φύλλου εἰς τοὺς μὴ ἀποτίσαντας τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, ὅπερ ἐφηρμόσθη ἤδη εἰς τοὺς ἀπ' εὐθείας πληρόνοντας, θέλει ἐπεκταθῇ ἀπὸ τοῦ ἑπομένου ἀριθμοῦ 129 καὶ εἰς τοὺς πληρόνοντας διὰ τῶν κκ. Ἀνταποκριτῶν.

Μετὰ τὴν ἀπότισιν τῆς συνδρομῆς ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου ἐπαναληφθήσεται.

Οἱ κκ. Ἀνταποκριταὶ παρακαλοῦνται νὰ παράσχωσιν ἡμῖν ταχέως τὰς δεούσας πληροφορίας, ὅπως μὴ ἀποκοπῇ τὸ φύλλον καὶ εἰς τὸν τυχὸν πληρώσαντα.

Τοῦ μέτρου τούτου θὰ ἐξαιρεθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ συνδρομηταὶ Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης, Σάμου, Φιλιππουπόλεως καὶ Ἡρακλείου (Κρήτης), ἕνεκα τῆς μὴ ἐγκαίρου ἀποστολῆς τῶν ἀποδείξεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἔργα καὶ ἡμέραι.
Θεόδωρος Ὀρφανίδης.
Περιηγηταί.
Ἡ Μάγαδις καὶ τὸ Βιολίον.
Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα. (Ἐντυπώσεις).
Ἐπιστολὴ γέροντος.
Ἱστορικὰ Πάργας.
Φιλολογικά.
Ἀρχαιολογικά.
Βιβλιοκρισίαι.
Ἀπαντήσεις ἄνευ ἐρωτήσεων (Ζέστη.—Ἕλλην γίγας).
Μουδαρὲκ-ἐλ-Χαρράν.
Πνευματικαὶ ἀσκήσεις.—Λύσεις
Ἀλληλογραφία.
ΕΝ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΙ. Δόξα καὶ Ἔρως Μυθιστόρημα.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Σφαῖραι καὶ σφαιρίδια. Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ κόσμος ὅλος θὰ μάχεται οἱ μακάριοι ἡμεῖς θὰ ἐκλέγωμεν τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Κράτους· καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ *προσανατολίζοντα* κράτη θὰ διευθετῶσι τὰ τηλεβόλα αὐτῶν πρὸς κατάκτησιν τῆς Ἑλληνίδος γῆς, ἡμεῖς θὰ ἀκούωμεν κροτοῦντα μόνον τὰ θρυμματίζοντα τοὺς ἱστορικοὺς τῶν Ἀθηνῶν βράχους πολυθρύλλητα *φουρνέλα*· καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ ἄλλοι θὰ ῥίπτωσι *σφαῖρας* ἡμεῖς θὰ ῥίπτωμεν *σφαιρίδια*.

Ἐν τούτοις, πάντες σχεδὸν οἱ δυνάμενοι νὰ διαβλέπωσιν ἐκ τῶν διαφόρων σημείων τὰ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι συμβησόμενα, πάντες οἱ οἰωνοσκόποι τῆς πολιτικῆς, σιγῶσι, καὶ δὲν ἀκούεται μία ζωντανὴ φωνὴ νὰ ἐμπνεύσῃ θάρρος εἰς τοὺς δειλιῶντας καὶ *ἀλλαλαγμὸν* εἰς τοὺς ἀνοηταίνοντας.

Τίς νὰ φωνάξῃ;

Τὸ ἑλληνικόν, διαιρεῖται εἰς *Κράτος*, εἰς *Ἔθνος* καὶ εἰς *Γένος*.

Ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὸ Κράτος, οἱ πλείους μισθοδοτοῦνται—συνεπῶς ἡ Ἑλλὰς δι' αὐτοὺς ἁρμενίζει οὐρίως—οἱ δὲ λοιποί, τυφλὴν τρέφοντες πρὸς τοὺς ἰθύνοντας τὰ κοινὰ ἐμπιστοσύνην, κοιμῶνται ἡδέως, καὶ ἂν κάποτε ἀφυπνισθῶσιν ὑπ' ἀσυνήθους ταραχῆς, ὑπεγείρουσι τὴν κεφαλὴν καὶ μὲ ἡμικλείστους ὀφθαλμοὺς ἀναγινώσκοντες ἀπέναντί των ἀναγεγραμμένην τὴν Ἀγαθαγγελικὴν ῥῆσιν: «Ἡ Ἑλλὰς πρέπει νὰ ζήσῃ καὶ θὰ ζήσῃ», κοιμῶνται ἐκ νέου πλήρεις ἐλπίδος διὰ τὰ ἐθνικὰ ὄνειρα.

Τὸ Ἔθνος ἐργάζεται ὅπως ζήσῃ κατ' ἄτομον, ἀπογοητευμένον διὰ πᾶσαν πολιτικὴν καὶ πάντα πολιτευτήν—τοσοῦτον ἐπιτυχούσης τῆς ἀφ' ἱκανῶν ἐτῶν ἐφαρμοσθείσης ψυχολογικῆς μεθόδου τοῦ εἰς μηδένα ἐμπιστεύεσθαι.

Καὶ τὸ Γένος; . . . δουλεύει! . . .

Ἐν τούτοις τὸ Ἔθνος ἀκούει ἐνίοτε μίαν φωνὴν ἥτις τὸ ἐνθουσιάζει καὶ τὸ πληροῖ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου, ἀκούει τὴν πρακτικὴν καὶ ἄδολον φωνὴν τοῦ πυροβόλου.

Τὸ Ἔθνος ὅταν ἐπιστῇ ἡ στιγμὴ τῆς ἐνεργείας οὐδένα καὶ οὐδὲν πλέον ἀναμένει.

«Τὸ Κράτος οὐδὲν διέταξεν, ἀλλὰ διέταξεν ἡ τιμὴ τοῦ Ἔθνους» ἀπαντᾷ ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ἐν Λαρίσῃ Νοσοκομείου, καὶ ἡ φράσις αὕτη εἶναι ἀξία νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄρθρον πίστεως διὰ τοὺς περὶ τῆς πατρίδος μεριμνῶντας καὶ ὡς ὁδηγὸς ἐν τῷ μέλλοντι.

Ῥάδοβιτζ καὶ Δερουλέδ. Τὸν ἐνθυμεῖσθε τὸν μονοκόκκαλον ἐκεῖνον Γερμανὸν πρεσβευτὴν τὸν ἀναπτύξαντα τοσαύτην δραστηριότητα ἐν Ἀθήναις, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπρόκειτο νὰ ἀκρωτηριασθῶσι τὰ ἑλληνικὰ δικαιώματα τὰ παραχωρηθέντα ὡς μικρὸν ἀντιστάθμισμα πρὸς τὰς Σλαβικὰς ἠθικὰς καὶ πραγματικὰς κατακτήσεις; Εἶχε τὴν φήμην δεινοῦ διπλωμάτου καὶ δεινοτέρου ἀρχαιολόγου, ἀνέπτυξε δὲ καὶ ἐδικαίωσεν ἐν Ἀθήναις καὶ τὰ δύο του πλεονεκτήματα, διότι καὶ τὸν ἐφ' ᾧ ἐστάλη σκοπὸν ἐξετέλεσε καὶ τὰς αἰθούσας του ἐπλήρωσε δι' ἀρχαιολογικῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ἂν δ' αἱ περιστάσεις δὲν ἀπεκάλυπτον ἐντελῶς τὰ πράγματα, ἴσως ἀνεχώρει κεκοσμημένος καὶ διὰ τοῦ τίτλου τοῦ φιλέλληνος. Πολλοὶ ἐξεπλήσσοντο τότε πῶς διπλωμάτης τοιαύτης ἀξίας καὶ φήμης ἔμενεν εἰς Ἀθήνας, ἐνῷ καὶ ἂν ἄλλη τις ὑπόνοια ἂν δὲν ὑπῆρχε, θὰ ἤρκει τοῦτο μόνον νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς περὶ τῆς ἀληθοῦς τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπέναντι τῆς γερμανικῆς κοσμοκρατορίας θέσεως.

Ἤδη λοιπὸν ὁ αὐτὸς Ῥάδοβιτζ παρίσταται ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς ὁ παρεμποδίζων τὴν συγκρότησιν τοῦ μεγάλου φιλολογικοῦ συνεδρίου, τοῦ μέλλοντος νὰ συγκροτηθῇ κατὰ τὸν παρόντα μῆνα τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ συλλόγου. Καὶ διατί νομίζετε ἡ τοσαύτη καλοσύνη; Μήπως διότι ὁ κ. Ῥάδοβιτζ ἕνεκα τοῦ θριάμβου τοῦ ἑλληνικοῦ πυρός, ἀπώλεσε τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ δειπνήσῃ ἐπισήμως ἐπὶ τῇ προσδοκωμένῃ εἰσβολῇ τῶν Τούρκων ἐν Λαρίσῃ καὶ μένεα πνέει κατὰ παντὸς ἑλληνικοῦ;

Ὄχι. Διότι, λέγει, ἐχολώθη διὰ τὴν πρὸς τὸν *Γάλλον Δερουλὲδ* γενομένην ἐγκάρδιον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὑποδοχήν· ὡσεὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ὅτε ἐτίμα τὸν μόνον τῆς ὑφηλίου ποιητὴν—μηδὲ τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς ἐξαιρουμένης — ὅστις ἦλθε νὰ χύσῃ τὸ αἷμά του εἰς τὴν ἱερὰν γῆν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ προσβάλῃ τὴν τευτονικήν του Ὑψηλότητα.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀπατᾶται πλέον· μόνον ὁ φόβος ὅτι, παρὰ τὰς στατιστικὰς καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἀργυρωνήτων παραχαρακτῶν τῆς φύσεως τῶν λαῶν, ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἀκμαίου ἑλληνικοῦ στοιχείου, τοῦ ἀριθμοῦντος ἐν μόνῃ τῇ Κωνσταντινουπόλει ὑπερτετρακοσίας χιλιάδας ἑλληνικῶν ψυχῶν, ἤθελεν ἡλίου φανότερον καταδειχθῇ, ἠνάγκασεν Ὑμᾶς νὰ προβῆτε εἰς **τὴν βάρβαρον παρεμπόδισιν** ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου. . .

Ἡ ἀληθὴς θέσις τῶν παρασήμων. Ὁ σουλτάνος ἐπὶ τοῖς γαμοις τοῦ προέδρου τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, Κλήβελανδ, ἔπεμψεν αὐτῷ, τῇ ἀδελφῇ καὶ τῇ συζύγῳ αὐτοῦ, πολύτιμα δῶρα καὶ *παράσημα*· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀμερικανικὸν σύνταγμα ἀπαγορεύει εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κράτους τὴν ἀποδοχὴν δώρων καὶ παρασήμων ἔτι, ὁ Κλήβελανδ διέταξε νὰ *κατατεθῶσιν εἰς τὸ Μουσεῖον*, ἔνθα πάντες οἱ πολῖται τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δύνανται νὰ τὰ ἴδωσιν.

Καὶ ἀληθῶς ἐν μουσείῳ εἶνε παρὰ τοῖς ἀνεπτυγμένοις λαοῖς ἡ θέσις τῶν παρασήμων· ἐν μουσείῳ, ὅπου τίθενται πάντα τὰ εἰς τὸ παρελθὸν ἀνήκοντα ἀντικείμενα, ὅπως ὁ ἐπισκέπτης ῥίπτων τυχαῖον βλέμμα μὴ λησμονῇ, ὅτι ὑπῆρχεν ἐποχὴ καθ' ἣν διὰ παρασήμου—καὶ ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἑλληνικῶν παρασήμων διδομένων δι' ὅλως διαφόρους λόγους—ἐβραβεύετο ὁ πράττων τὸ καθῆ-

κόν του, ὡσεὶ ἦτο αὐτῷ ἐπιτετραμμένον καὶ νὰ μὴ τὸ πράξῃ!...

Ἡ δημοσία ὑπηρεσία. Ἐν τῷ «Χρόνῳ Ἀθηνῶν» ἑδημοσιεύθησαν κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἓξ ἄρθρα «*περὶ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἐν τοῖς γραφείοις*». Δι' αὐτῶν γίνεται γνωστὴ ἡ κακὴ κατάστασις τῶν δημοσίων γραφείων καὶ ἡ ἀθλιότης τῆς ἐν αὐτοῖς ἐνεργουμένης ὑπηρεσίας, βραδείας, ἀτάκτου, σφαλερᾶς, μεροληπτικῆς καὶ ἀδίκου. Ἐκτίθενται τὰ αἴτια τῆς καταστάσεως ταύτης, ὁ φατριασμὸς καὶ αἱ ἀτομικαὶ τῶν ὑπουργῶν συμπάθειαι, ὧν ἕνεκεν εἰσεχώρησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὑπάλληλοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀμαθεῖς, φατριασταί, φυγόπονοι, πλεονέκται.

Ἐξηγοῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης κατασάσεως τῶν δημοσίων γραφείων καὶ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἐπιβλαβέστατα διά τε τοὺς ἰδιώτας καὶ τὸ δημόσιον, καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ὑψίστων τοῦ τόπου συμφερόντων ἐπίδρασις τῆς καταστάσεως ταύτης. Προτείνονται μέσα θεραπείας τοῦ κακοῦ καὶ ἐπικαλεῖται ἡ σοβαρὰ μελέτη καὶ μέριμνα τῶν ἁρμοδίων. Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν καὶ παρὰ πάντων ἐπεδοκιμάσθησαν, μαρτυροῦσι δὲ τὸν γράψαντα ὡς ἱκανώτατον ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ γνώστην τέλειον τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις γραφείοις ἐνεργουμένων, πονοῦντα δὲ τὸν τόπον. Ἀλλ' ἄρά γε κατεδέχθη τις τῶν ἁρμοδίων, τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν ἐπιδιωκόντων τὸ ἀξίωμα τοῦτο, κατεδέχθη νὰ ῥίψῃ βλέμμα ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἄρθρων, ἐξ ὧν πολλὰ ἠδύνατο νὰ διδαχθῇ; Ἀμφιβάλλομεν.

Πρωϊνὰ προαναφρούσματα. Ἐν διαφόρῳ, ἄρθρου ἐπέχοντι τόπον ἡ *Πρωΐα* κατεχώρισε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ κυβέρνησις τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἐπειράθη ποτὲ καὶ κατώρθωσε νὰ διαφθείρῃ διὰ χρημάτων πᾶσαν τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν τῆς Ἀγγλίας. Διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὅτι διὰ χιλίων γκινεῶν ἠγόρασε τὸν τότε ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπόστολον τῶν δημοκρατικῶνἰδεῶν Σίδνεϋ, δι' ἑτέρων δὲ χιλίων τὸν δικαστὴν Πόβελς, καὶ δι' ἄλλων χιλίων τὸν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κοινοτήτων ἡγέτην τῶν πρεσβυτεριανῶν, τὸν ἱππότην Βαβέρ, καὶ δι' ἑκατὸν χιλιάδων λιρῶν Γαλλικῶν, ἑκάστη τῶν ὁποίων εἶχεν ἀξίαν μικρὸν διαφέρουσαν τοῦ τωρινοῦ φράγκου, τὸν Καγκελάριον Σχαφτέσβουρυ. Ὅταν δὲ ἀπέστειλεν εἰς Παρισίους τὴν περὶ τῶν ἀγορῶν τούτων ἔκθεσίν του ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ διπλωματικὸς πράκτωρ τῆς Γαλλίας Βαριλλιών, ἀνεγίνωσκον οἱ ἐν Παρισίοις μετ' ἐκπλήξεως ἐν αὐτῇ ἀτελεύτητον κατάλογον βουλευτῶν, δικαστῶν, ἀξιωματικῶν, δημογερόντων καὶ δημάρχων, οἵτινες εἶχον πωλήσει τὴν πατρίδα των.

Ἀλλὰ τὴν Ἀγγλίαν ἐπώλει τότε καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς. Ὁ Κάρολος Β'. ἠγοράζετο καὶ αὐτός, πωλῶν ἀντὶ χρημάτων τὰ ἐμπεπιστευμένα αὐτῷ ἐθνικὰ συμφέροντα. Οὐδ' ἦτο δυνατὸν νὰ ἀγοράζωνται οἱ μεγιστᾶνες τοῦ κράτους, καὶ οἱ ἐν ἄλλοις ἀξιώμασι πολιτειακοῖς τυγχάνοντες ἐκεῖ, ἂν δὲν ἠγοράζετο πρὸ αὐτῶν τοῦ κράτους ἐκείνου ὁ βασιλεύς. Πάντες σχεδὸν οἱ ἱστορικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐκατηγόρησαν καὶ ἐστιγμάτισαν διὰ τὴν ῥυπαρὰν ταύτην ὑπόθεσιν τὸν Κάρολον, ἀλλ' ἀνομολογοῦσιν ὅμως, ὅτι πᾶσα ἡ Ἀγγλία ἦτον οἷος ὁ βασιλεὺς αὐτῆς, toute l'Angleterre le fut comme son Roi. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Γάλλος διπλωμάτης, τὸ θρήσκευμα διαμαρτυρόμενος, αὐστηρὸς δὲ τὰ ἤθη, ὅστις ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα του εἶχεν ἀναλάβει τὴν διεύθυνσιν τῆς ὑποθέσεως, ὁ γέρων Ῥουβιγνύ, κατέκρινε καὶ αὐστηρῶς ἐχαρακτήριζε μετὰ τύψεως συνειδότος αὐτήν.

Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ τύχη τῶν πολιτειακῶν πραγμάτων ἐξήρτητο καὶ ἐξ ἄλλων ἐπονειδίστων ἐπιρροῶν, εἰς ἃς ὑπέκειντο οἱ βασιλεῖς. Ἐν ταῖς οἰκογενείαις τῶν εὐγενῶν, οἱ πατέρες ἐξεπαίδευον καὶ ἀνέτρεφον ἐπίτηδες μίαν ἢ δύο τῶν θυγατέρων των ἵνα ἀξιωθῶσινἀ γένωνται ἐρωμέναι τοῦ βασιλέως, ὡς παρεσκευάζον δι' ἰδίας ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τοὺς νεωτέρους υἱούς των ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὸν κλῆρον. Τοιαύτης ἔτυχεν ἀνατροφῆς καὶ παιδεύσεως ἡ Λουΐζα τοῦ Κερουάλλ, ἥτις γενομένη τὸ πρῶτον κυρία τῆς τιμῆς τῆς Πριγκιπίσσης τοῦ Ὀρλεάνς, ἠξιώθη μετὰ ταῦτα νὰ γένηται ἐρωμένη τοῦ Καρόλου Β' τῆς Ἀγγλίας, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατηῤῥῶνο ἐν Ἀγγλίᾳ περιέβαλον δ' ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ τίτλου τῆς Δουκίσης τοῦ Πορτσμοὺθ καὶ τοῦ Ὠβιγνύ».

Μετὰ ταῦτα ἔρχονται δύο παράγραφοι ἀνήκουσαι οὐχὶ πλέον εἰς τὴν ἱστορίαν ἀλλ' εἰς τὴν φιλοσοφίαν «Διὰ ποίων περιπετειῶν διῆλθον οἱδυστυχεῖς λαοί! κλ».

Ἀναγνόντες αὐτὸ ὑπεθέσαμεν ὅτι γράφεται ὑπὸ νεαροῦ τινος διδάκτορος ἐπανακάμψαντος ἐκ τῆς ἑσπερίας καὶ προτιθεμένου νὰ ζητήσῃ ὑφηγεσίαν τῆς Γενικῆς ἱστορίας ἢ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας, ἀλλ' ἐν τῇ *Ἀκροπόλει* εἴδομεν ὅτι τὸ διάφορον εἶναι σκανδαλῶδες.

Ἰδοὺ τί περὶ αὐτοῦ γράφει ἡ «Ἀκρόπολις».

«Ἀλλὰ διατί γράφονται ὅλα αὐτά; Τί ἐννοεῖ διὰ τούτων ἡ «Πρωΐα»; Μήτοι ὑπάρχουσι καὶ παρ' ἡμῖν ἀρχηγοὶ κομμάτων καὶ βουλευταὶ καὶ ὑπουργοὶ καὶ δικασταὶ ἐξαγοραζόμενοι; Μήπως ἐννοεῖ νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ διὰ τοῦ μαλλον ὑπόπτου καὶ θρασυδείλου τρόπου, ὅτι ὁ βασιλεύς μας πωλεῖ ἀντὶ χρημάτων τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα; ....

Πρὸς τί ὅλαι αὐταὶ αἱ σατανικαὶ ἱστορικαὶ ἐκδρομαὶ καὶ παραβολαί; Πῶς ἀντελήφθη αὐτῶν ἡ εἰσαγγελία καὶ ποίαν ἔδωκεν ἐξήγησιν; Διατί δὲν προσεκάλεσε μέχρί τοῦδε τὸν συντάκτην τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς ἀπολογίαν, ἵνα φωτισθῶμεν περὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει διὰ τῶν ἀχρείων αὐτῶν γραμμῶν καὶ τῆς ἐννοίας ἣν περιέχουσι; Διατί δὲν ὀνομάζει τοὺς πωληθέντας; Διατί δὲν καθορίζει τὰ προδοθέντα ἐθνικὰ συμφέροντα; .... Τὸ σκάνδαλον εἶνε τόσον μέγα, ὥστε ἡ κοινωνία ἀπαιτεῖ ἄμεσον ἱκανοποίησιν.»

Ἀναμένομεν νὰ ἴδωμεν οἷαν θὰ ἐμποιήσῃ ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ἀπὸ πολλοῦ τὸ περιφανὲς δένδρον εἶχεν ἀπολέσει τὰ φύλλα του. Τὸ θέρος τῆς ζωῆς εἶχε λήξει καὶ μετ' ἄλγους ἐθεώμεθα οἱ παλαιοί του θαυμασταί, τὸν ἀπεξηραμένον κορμόν, οὐτινος ἄλλοτε ἐξιστάμεθα βλέποντες τὰ ἐξαίσια βλαστήματα.

Οὐδεὶς ὡμίλει πλέον περὶ τοῦ Θεοδώρου Ὀρφανίδου. Καὶ ἂν τις ἄνοιγε τὸ στόμα, ἵνα εἴπῃ δύο λέξεις ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ διερχομένου πρεσβύτου, τοῦ ὁποίου δὲν ἠκτινοβόλουν πλέον οἱ ὀφθαλμοί, οὐδ' ἐξηκόντιζεν ἀστραπὰς ἡ διάνοια, —Μή, ἐλέγομεν· σιώπα. Μὴ ταράσσε τὰ εἰρηνικὰ τοῦ θανάτου προοίμια. Ἡ ψυχὴ συγκρατεῖται ἔτι πιεζομένη, πάσχουσα,ἀλλὰ θ' ἀποπτῇ ταχέως εἰς τὰς εὐανθεῖς χώρας ἐν αἷς ἐπλανᾶτο ἄλλοτε τὸ πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ· καὶ ἐπ' ὀλίγον ἔτι θὰ παραμείνῃ εἰς τὸ σῶμα, ὅπερ εἰς φυλακὴν μετεβλήθη ἀνιαράν· ὁ ἀπαίσιος πέλεκυς τοῦ θανάτου δὲν κατηνέχθη ἔτι ἐπὶ τοῦ ξηρανθέντος κορμοῦ. Σιώπα ....

Ἀλλ' ἤδη μοιρολογήσωμεν τὸν θανόντα. Τὸ χῶμα ἐκάλυψεν εὐλαβῶς τὴν σορὸν τοῦ καὶ πλάξ λευκὴ ἀναμένει τὸ ἐπιτύμβιον. Κόραι τῆς Μικρασίας πλέξατε σεῖς τοὺς ἐκ μυρσίνης στεφάνους, σεῖς δὲ τῆς Χίου παρθένοι ἐρατειναί, φέρατε δάφνας ἐξ ἐκείνων,ἃς ἐφύτευσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τῆς νήσου σας αὐτὴ ἡ χεὶρ τοῦ συμπαθοῦς ποιητοῦ καὶ δι' αὐτῶν περιστοιχίσατε τὸν τάφον του. Αἱ Μοῦσαι θὰ κατέλθωσιν ἐν χορῷ, ἵνα χαράξωσιν ἐπὶ τῆς πλακὸς τὸ ὄνομά του καὶ ἡ Χλωρίς, ἡ νύμφη τῶν δρυμῶν καὶ τῶν ὀρέων θὰ στέψῃ τὴν προτομήν του.

Εἶνε ἄξιος τοιαύτης πομπῆς ὁ περιπαθὴς ἀοιδὸς ὁ τέρψας καὶ συγκινήσας δύο γενεὰς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας προσφιλὲς κληροδοτῶν τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἔργα του. Εἶνε καὶ μείζονος ἔτι τιμῆς ἄξιος ὁ ῥαψῳδός, ὁ ὑμνήσας τοὺς ἀγῶνας τῆς πατρίδος καὶ θρηνήσας ἐπὶ τοῖς παθήμασι τῶν δούλων τέκνων της· ὁ ἀγνώστους ἀνακαλύψας καὶ προσθεὶς χορδὰς εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν ἑλληνικὴν λύραν, ὁ ψάλτης τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς χαρᾶς, ὁ δριμὺς σατυριστὴς ὁ ἐπιτεθεὶς κατὰ τῆς κακίας τῶν συγχρόνων του, ὁ ἔξοχος ἐπιστήμων ὁ μελετήσας τὴν φύσιν ἐν τοῖς εὐγενεστέροις ἀντιπροσώποις αὐτῆς, τῆς ποιήσεως ὁ ἐκλεκτός, καὶ τῶν ἀνθέων ὁ φίλος.

Ἤδη δ' ὅτε ἡ συνέχουσα αὐτὸν πρὸς τὴν γῆν μοιραία ἄλυσις ἐθραύσθη, ἃς πτερυγίζῃ ἡ ποιητική του ψυχὴ εἰς κόσμους ἄλλους, ὅπου ποίησις καὶ ἄνθη πανταχοῦ. Τοὺς ἐμάντευσε τοὺς κόσμους τούτους, τοὺς ἐπόθησε, τοὺς εὗρεν. Ἐὰν εἶνε προωρισμένοι διὰ τὴν αἰωνίαν κατοικίαν τῶν ἐκλεκτῶν, ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ δὲν ἔχει πλέον πόθον οὐδένα. Δ.

ΠΕΡΙΗΓΗΤΑΙ

Κατὰ τοὺς αἰῶνας καθ'οὓς σκότος βαθὺ κατεκάλυπτε τὴν μητέρα τοῦ φωτὸς Ἑλλάδα, ἐξ ἀπωτάτων σημείων τοῦ ὁρίζοντος οἱ *περιηγηταί*, μικροὶ Προμηθεῖς,ἐξιχνευτικὴν κρατοῦντες ᾤδα,διέτρεχον τὰς Ἑλληνικὰς χώρας. Ἀλλὰ τίνες οὗτοι καὶ πόθεν ὡρμῶντο; Πλὴν ὀλιγίστων, γνωστῶν τοῖς πᾶσι, οἱ λοιποὶ διατελοῦσιν ἄγνωστοι, εἴτε διότι ἔγραψαν ἐν περιοδικοῖς, εἴτε διότι τὰ συγγράμματα αὐτῶν κατέστησαν σπάνια ἂν μὴ ἀπωλέσθησαν, εἴτε τέλος διότι ἔγραψαν ἀνωνύμως.

Ὁ καταρτισμὸς πλήρους καταλόγου περιέχοντος τὸν τίτλον καὶ μικρὰν ἀνάλυσιν τῶν περιεχομένων τοῦ βιβλίου, ὡς καὶ βιογραφικὰς σημειώσεις τοῦ συγγραφέως θὰ ἦτο μέγα τῇ ἀληθείᾳ ἔργον.

Ἐν τούτοις ἡμεῖς, μὴ ἔχοντες τὴν ἀξίωσιν ὅτι κατηρτίσαμέν τι τέλειον, δημοσιεύομεν τὰ ἀποτελέσματα πολυχρονίων ἐρευνῶν ἡμῶν, ὅπως δώσωμεν μᾶλλον ἀφορμὴν εἰς ἐρεύνας ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ἁρμοδιωτέρων.

Δέκατος τέταρτος αἰών. Ὁ μόνος περιηγητὴς ὃν γνωρίζομεν περιηγηθέντα τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα (1332) εἶνε ὁ *John Mandeville*.

Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ φέρει τὸν τίτλον «The Voiage and Travails of Sir John Mandeville» ἐξεδόθη δὲ ἐν Knight τῷ 1729.

Ὁ Sir Mandeville ἦτο περιφανὴς Ἄγγλος περιηγητής, γεννηθεὶς ἐν St Albans τὴν ΙΓ' ἑκατονταετηρίδα. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικήν, φλεγόμενος ὅμως ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ ξένας χώρας, ἀπῆλθε τὸ 1332, περιηγεῖτο δὲ ὡς λέγουσιν, ἐπὶ 34 ἔτη. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐπεσκέφθη πλεῖστα μέρη τῆς Ἀσίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Λιβύης, ἐξέμαθε πολλὰς γλώσσας, συνέλεξε δὲ πλείστας πληροφορίας ἀληθεῖς καὶ ψευδεῖς, ἃς καὶ ἔγραψε Λατινιστί, Γαλλιστὶ καὶ Ἀγγλιστί. Ἀπέθανε ἐν Liege τὸ 1372, πρὸς τιμὴν δ' αὐτοῦ ἀνηγέρθη μνημεῖον, φέρον τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν:

«John de Mandeville, alias de Barba,
lord of Campoli».

Τὸ ἀνωσύγγραμμα ἐδημοσιεύθη ἐκ τῶν χειρογράφων του,ἀποκειμένων ἐν τῇ Cotton Library. Ἡ εὐπιστία του πρὸς συλλογὴν ἀνοήτων καὶ μυθωδῶν ἱστοριῶν, καθιστᾷ αὐτὸν ἀπίστευτον· πολλαὶ ὅμως τῶν παρατηρήσεών του, δεικνύουσιν ἄνδρα μὴ στερούμενον πλεονεκτημάτων καὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων.

Δέκατος πέμπτος αἰών. Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἐπεσκέψαντο τὴν Ἑλλάδα ὁ περιηγητὴς Bondelmontius (1422) συγγράψας τὸ Liber insularum Archipelagi, καὶ ὁ Ἀνδρέας Bianco ἢ Biancho (1436).

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἦτο γεωγράφος γεννηθεὶς ἐν Βενετίᾳ. Ἔζη κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἀφῆκε δὲ συλλογὴν χαρτῶν ὑδρογραφικῶν, προγενεστέρων τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος, λίαν περιέργων, διατηρουμένων ἐν τῇ ἐν Βενετίᾳ Μαρκιανῇ Βιβλιοθήκῃ, καὶ φερόντων τὴν ἐπιγραφήν: Andreas Biancho de Venecijs me fecit. MCCCC XXXVI. (Βλ. M. O. Rayet. Mémoire sur l' ile de Cos. σ. 5 σημ. 3.

Δέκατος ἕκτος αἰών. Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἀπαντῶμεν τὸν Duchatel (P. Castellanus), οὗτος ἐγεννήθη ἐν Arc (Berrois) τὸ 1480, ἀπέθανε δὲ τὸ 1552. Ἐσπούδασεν εἰς Dijon ὑπὸ τὸν σοφὸν Turell, δεκαεξαετὴς δὲ ἠδύνατο νὰ διδάσκῃ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Λατινικήν. Τῇ συστάσει τοῦ Ἐράσμου ἔμεινεν ἐπί τινα χρόνον εἰς Βασιλείαν (Bâle) ὡς διορθωτὴς τυπογραφείου, εἶτα ἤρξατο περιηγούμενος, ἐπισκεφθεὶς δὲ τὴν Ἰταλίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Παλαιστίνην, τὴν Συρίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, διωρίσθη κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του κατὰ σύστασιν τοῦ Καρδιναλίου Bellan, lecteur ordinaire τοῦ Φραγκίσκου Α'.

Ἕτερον περιηγητὴν ἀπαντῶμεν τὸν Bordoni, «Isolario» (1532). Οὗτος ἦτο ζωγράφος καὶ γεωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Ἁδούῃ καὶ ἀποθανὼν τὸ 1529 ἢ 1531 καὶ γράψας περιγραφὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τὸ Isolario ἢ περιγραφὴν πάντων τῶν τότε γνωστῶν νήσων· τὸν Chesnau Jean (1546), γράψαντα βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Voyage de Gabriel de Luetz, Seigneur d'Aramont, à Constantinople, en Perse, en Egypte en Palestine, fait et redigé par Jean Chesnau.[1] Οὗτος ἦτο γραμματεὺς τοῦ ἱππότου Gabriel d'Aramont, πρέσβεως τοῦ Φραγκίσκου Α' ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ περιήγησίς του ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Pièces fugitives pour servir à l'histoire de France Paris 1759.

Πρὸς τούτοις ἀπαντῶμεν τὸν Belon P. (1551) συγγράψαντα τὸ ἑξῆς βιβλίον· «Observations de plusieurs singularités et choses ré marquables trouvés en Gréce, Asie, Egypte, Judeé, Arabie et autres Pays estranges. Lyon». Οὗτος ἦτο γάλλος φυσιολόγος, γεννηθεὶς ἔν τινι χωρίῳ τῆς Γαλλικῆς ἐπαρχίας Maine ἐν ἔτει 1517, καὶ ἀποθανὼν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1564. Σπουδάσας ἐν Παρισίοις τὴν ἰατρικὴν καὶ ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ, ἀφιερώθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἐπεσκέφθη μετὰ τοῦ Βαλερίου Cordus, περιφανοῦς Βοτανικοῦ, ὃν καὶ ἤκουσε διδάσκοντα εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βυτεμβέργης, διάφορα μέρη. Ἐπιστρέφων ᾠκαλωτίσθη παρὰ τὰ τείχη τῆς Thionville ὑπὸ

[1] Jean Chesnau qui a fait et rédigé par escrit les voyages susdits, a depuis esté crée chevalier de l'ordre de Saint Michel par le recommendation de Madame Renée de France, duchesse de Ferrare (Pièces fugit σ. 61).

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

Συνέχεια ἴδε σελ. 363.

Ὁ Γεώργιος ἀφυπνίσθη ὑπὸ τοῦ κρότου τῶν τυμπάνων κραδούντων τοὺς μαχητὰς εἰς τὰ ὅπλα. Εἰς τὸν ὁρίζοντα ἤρχιζε νὰ λάμπῃ ἀσθενὲς φῶς· περὶ τὸ λυκαυγὲς δὲ διεκρίνοντο μακρόθεν προχωροῦντα τὰ στρατεύματα τοῦ δουκός. Ὁ Γεώργιος ἐφόρεσε τὸ κράνος του καὶ τὸν θώρακά του καὶ ἵππευσεν ὅπως ὑποδεχθῇ τὸν δοῦκα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἱππέων του. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Οὐλρίχου ἦτο σοβαρὰ εἰσέτι, οὐχὶ ὅμως καὶ ζοφερά, ὡς πρότερον. Τὸ βλέμμα του ἐξηκόντιζε πῦρ πολέμου καὶ ἡ μορφή του ἅπασα ἐξέφραζε θάρρος καὶ ἀποφασιστικότητα. Ἦτο ὅλος κεκαλυμμένος ἐκ χάλυβος, φέρων ἄνωθεν τοῦ βαρέος ὁπλισμοῦ του μανδύαν πράσινον, χρυσοποίκιλτον. Τὰ χρώματα τῆς οἰκογενείας του ἐκυμάτιζον ἐπὶ τοῦ μεγάλου λοφίου τοῦ κράνους του, κατὰ τὰ ἄλλα δὲ κατ' οὐδὲν διέφερε τῶν ἄλλων ἱππότῶν, οἵτινες, κεκαλυμμένοι ἐπίσης ὑπὸ τῆς πανοπλίας των, ἐσχημάτιζον μέγαν περὶ αὐτοῦ κύκλον. Ἐχαιρέτισε φιλικῶς τὸν Χέβεν, τὸν Σβάνσμπερ καὶ τὸν Γεώργιον Στουρμφέδερ καὶ ἠρώτησε ποίας θέσεις κατεῖχεν ὁ ἐχθρός.

Ὁ ἐχθρὸς ὅμως δὲν ἐφαίνετο εἰσέτι. Εἰς τὴν ἄκραν μόνον τοῦ δάσους, πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἔσλιγκεν, διεκρίνοντο τῇδε κἀκεῖσε οἱ πρόσκοποι αὐτοῦ. Ὁ δοῦξ ἀπεφάσισε νὰ καταλίπῃ τὸν κατεχόμενον μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν μισθοφόρων λόφον, καὶ νὰ καταβῇ εἰς τὴν πεδιάδα. Τὸ ἱππικόν του ἦτο ὀλίγον, ἐνῷ ἡ Συμμαχία κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν κατασκόπων ἠριθμει τρεῖς χιλιάδας ἵππων. Ἐν τῇ κοιλάδι ἐστηρίζετο ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπὶ τοῦ Νέκαρ καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς δάσος τι, ὥστε τὰ πλευρὰ τούλάχιστον,ἦσαν ἐξησφαλισμένα ἀπὸ προσβολῆς ἱππικοῦ.

Ὁ Λιχτενσταῖν καὶ πολλοὶ ἄλλοι προσεπάθησαν νὰ μεταπείσωσι τὸν δοῦκα ἀπὸ τοῦ νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐν τῇ κοιλάδι, διότι θὰ ἐξετίθεντο πολὺ εἰς τὸ ἐκ τοῦ λόφου πῦρ, ἀλλ' ὁ Οὐλρῖχος ἐπέμεινεν εἰς τὴν θέλησίν του καὶ κατεβίβασε τὸν στρατὸν εἰς τὴν πεδιάδα. Παρέταξε τὰ στρατεύματα ὡς ἐπὶ μάχην κατὰ τῆς Τουρκχαΐμ καὶ περιέμεινεν ἐκεῖ τὸν ἐχθρόν. Ὁ Γεώργιος Στουρμφέδερ διετάχθη νὰ ἵσταται πλησίον τοῦ δουκὸς μετὰ τῶν ἱππέων, οὓς οὗτος ἐνεπιστεύθη αὐτῷ καὶ οἵτινες θ' ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τοῦ Οὐλρίχου· μετὰ τῶν ἀστῶν τούτων ἠνώθησαν προσέτι, ὁ Λιχτενσταῖν καὶ εἴκοσι τέσσαρες ἄλλοι ἱππόται ὡς ἐπικουρία κατ' ἐνδεχομένης τοῦ ἱππικοῦ ἐφόδου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἡ μάχη διηρεῖτο συχνάκις εἰς πολλὰς μικρὰς κατὰ μέρη συμπλοκάς, οἱ ἱππότκαι οἵτινες παρηκολούθουν στρατόν τινα σπανίως ἐμάχοντο κατὰ πυκνὰς τάξεις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δ' ἐξέλεγον διὰ ταχέος βλέμματος εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ ἀντίπαλον, καθ' οὗ ἐπετίθεντο διὰ τῆς μα-

Ἱσπανῶν. Ἠλευθερώθη ὑπό τινος Dehamme, ὅστις ἐπλήρωσε τὰ ζητούμενα λύτρα. Ἐπιςρέψας εἰς Παρισίους ἐπροστατεύετο ὑπὸ τοῦ Καρδιναλίου Tournon, γεννηθέντος τῷ 1489 ἀποθανόντ. τῷ 1562 δαπάνῃ τοῦ ὁποίου ἐπεσκέφθη τὰς Ἀνατολικὰς χώρας, ἐν αἷς διέμενε ἀπὸ τοῦ 1546—1549, ἤτοι τὴν Ἑλλάδα, τὴν Κρήτην, τὸ ὄρος Ἄθω, τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἐλάσσονα Ἀσίαν, νήσους τινας τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Ῥώμην, ἔνθα συνήντησε τὸν καρδινάλιον Tournon. Κατὰ τὴν περιήγησίν του συνέλεξε πλείστας ἀξιοπεριέργους πληροφορίας, ἃς καὶ ἐδημοσίευσεν ἐν Παρισίοις, ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον. Μετὰ ταῦτα ἀπενεμήθη αὐτῷ σύνταξις, τῷ παρεχωρήθη δὲ καὶ ὡραῖον ἐνδιαίτημα εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόνης, ἐγγὺς τοῦ ὁποίου ἐδολοφονήθη ὑπὸ χειρὸς ἀγνώστου ἐσπέραν τινα καθ' ἣν ἐπέστρεφεν οἴκαδε. Ἐκτὸς ἄλλων ἔγραψε:

«Ἱστορίαν τῶν ἰχθύων καὶ τῶν πτηνῶν, πραγματείαν τινα περὶ πιτυοειδῶν δένδρων καὶ παρατηρήσεις τινας περὶ κράσεων».

Ὁ Belon μεγάλως ηὐνοεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Β' καὶ Καρόλου Θ'.

Ἰδοὺ τί ὁ Chateaubriand λέγει περὶ αὐτοῦ:

«Avant l'apparition de l'ouvrage »de Martin Crusius, Belon avoit pu»blié ses observations etc. le savant »botaniste n'a parcouru que les iles »de l'Archipel, le mont Athos, et une »partie de la Thrace et de la Mace»doine». Ὁ δὲ G, Perrot, (Revue de Deux mondes. Ἔτ. 34, τόμ. 48, 1864, Ile de Crete). «Belon trop peu lu au»jourd'hui, est un des voyageurs les »plus exacts et les plus judicieux, un »des esprits les plus libres et les plus »pénétrans qui ait produits notre »grand XVIe siècle. Il avait été en»voyé par Francois 1er dans le Le»vant, avec ce que nous appellerions »aujourd'hui une mission scientifi»que; il y passa quatres années enti»éres, et ce fut en 1553 qu'il publia »le recit de ses voyages. Ce livre, où »il y a encore beaucoup à apprendre, »eut en peu d'années de nombreuses »éditions».

Βλ. Lechevalier-Voyage dans la Troade σ. 131.

Ἄλλος περιηγητὴς ἦτο ὁ Porcachi-Θωμᾶς (1552) γράψας τὸ σύγγραμμα «L'isole piu famose del mondo» Ἰταλὸς φιλόλογος γεννηθεὶς περὶ τὸ 1520 ἐν Castiglione-Aretino (Τοσκάνη) καὶ ἀποκατασταθεὶς τὸ 1559 ἐν Βενετίᾳ, ὅπου καὶ ἀπέθανε τὸ 1585. Ἐπεστάτησεν εἰς τὴν ἐκτύπωσιν συλλογῆς ἱστορικῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, ὧν πλείους μετέφρασε Ἰταλιστί. Ἔγραψε: «Funerali antichi di diversi popoli e nazioni» 1574 κτλ.

Ὁ Thevet (1556) γράψας τὴν «Cosmographie du Levant, Anvers» ἦτο Γάλλος Φραγκισκανὸς γεννηθεὶς ἐν Angoulême τὸ 1502. Περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον, τὴν Ἀγίαν Γῆν καὶ τὴν Βραζιλίαν, κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπεκδυθεὶς τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, ἐγένετο ἐλεοδότης τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων, ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας, καὶ κοσμογράφος τοῦ βασιλέως. Ἀπέθανε τὸ 1599. Ἔγραψε: «Singularités de la France antarctique» καὶ «Histoire des hommes illustres».

Ὁ Nicolay-Nicolas de (1568) γράψας τὸ σύγγραμμα «Les navigations et pérégrinations orientales». Ἦτο Γάλλος γεννηθεὶς ἐν Grave-d'Oysans (Dauphiné) τὸ 1517 καὶ ἀποθανὼν τὸ 1583, περιηγηθεὶς ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ἐπὶ δεκαετίαν, ἐγένετο θαλαμηπόλος καὶ γεωγράφος τοῦ Ἑρρίκου Β', ἔλαβε δὲ καὶ μέρος εἰς τὴν ἐν ἔτει 1551 ἀποσταλεῖσαν πρεσβείαν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἔγραψε: «La navigation du roi Zacques V, autour de son royaume 1583» κτλ.

Τέλος δὲ ὁ Giamberti-Francesco (1580) ὅςις ἦτο Φλωρεντινὸς ἀρχιτέκτων. Ἐξετέλεσε τὰ σχέδια πολλῶν οἰκοδομῶν ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ Ῥώμῃ. Ἰδίᾳ ὅμως ἐγνώσθη ἔκ τινος συγγράμματος, οὐδέποτε δημοσιευθέντος, διατηρουμένου δὲ ἐν τῇ ἐν Ῥώμῃ βιβλιοθήκῃ «Barberini», καὶ περιέχοντος ἀπεικονίσματα τῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ Ἑλλάδι ἀρχαιοτήτων.

Τέλος ἀπαντῶμεν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον τὸν Joosvan Ghiotele γράψαντα «Voyage in den landen van Sclavonien, Griecken» etc.

Αλ. Κ.

(Ἕπεται συνέχεια).

Η ΜΑΓΑΔΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΟΛΙΟΝ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 363)

Περὶ τῆς κρούσεως τῆς λύρας καὶ κιθάρας φέρεται ἡ ἐξῆς μαρτυρία τοῦ Ψευδοασκονίου λατίνου γραμματικοῦ πιστουμένη καὶ ἄλλοθεν, ὅτι ἡ μὲν δεξιὰ χεὶρ ἔκρουε τὰς πρὸς τὰ ἔξω χορδάς, δηλ. τὰς βαρυτέρας, τῷ πλήκτρῳ καὶ ἐλέγετο *ἐκτὸς ψάλλειν (foris canere)*, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἥπτετο τῶν πρὸς τὰ ἐντὸς χορδῶν καὶ ἐκαλεῖτο *ἐντὸς ψάλλειν (intus canere*[1]*)*. Τοῦτο ἀναφέρεται καὶ ἐν ἐπιγράμματι ἐν τῇ «Ἀνθολογίᾳ», ὅπερ σημειοῦται ὁ περικλεὴς Βικέντιος ἐν ταῖς περὶ *παλαιᾶς μουσικῆς σημειώσεσιν*, σελ. 288, καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν Φετίσιον *Ἐπιστολῇ* σελ. 23. Τὸ μὲν πλῆκτρον ἐν τοῖς πολυφωνικοῖς μέρεσι τοῦ ᾄσματος ἐποίει εὐδιακριτώτερον τὸ μέλος, ὅπερ οἱ παλαιοὶ ἐτίθεσαν *ἐπὶ τὸ βαρύ*, ἡ δὲ ἀριστερὰ χεὶρ δι' ἠχων λεπτοτέρων *ἐπὶ τὸ ὀξὺ* ἐπέκρουε τὴν ἁρμονικὴν κροῦσιν (accompagnement[1]). Ὁ τρόπος τῆς κρούσεως τοῦ Ἑρμανικοῦ Zither φέρει χαρακτῆρα μεταβληθέντα μέν πως, ἀλλ' ὅμως ὑπομιμνήσκοντα τὴν παλαιὰν κροῦσιν τῆς κιθάρας. Διότι, τεθέντος τοῦ ὀργάνου ἐπί τινος τραπέζης, διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς καθάπτονται τοῖς δακτύλοις τῶν χορδῶν ἐφ' ὧν ἠχεῖ τὸ μέλος, διὰ δὲ τῆς ἄλλης προσαρμόσαντες ἐπὶ μὲν τοῦ ἀντίχειρος μικρὸν ἐκ μετάλλου ἢ ἄλλης ὕλης πλῆκτρον, ἐπικρούουσι τὰς χορδὰς ταύτας, διὰ δὲ τῶν ἄλλων δακτύλων ἐπιψαύοντες τῶν ἄλλων χορδῶν, συγκρούουσι τὴν ἀνάλογον ἁρμονικὴν κροῦσιν.

Ἐπιψαυομένων ἐλαφρῶς τῶν χορδῶν τῆς λύρας ἢ κιθάρας, ἐν τῷ μέσῳ παρήγοντο ἄλλοι τινὲς ἦχοι ὀξύτεροι οἱ *ἁρμονικοὶ* καλούμενοι, ὅπερ ὁμοίως γίνεται καὶ ἐν τοῖς σημερινοῖς ὀργάνοις, τῇ ἅρπᾳ, τῷ βιολίῳ, τῷ βαρβίτῳ, τῇ κιθάρᾳ καὶ ἄλλοις. Οἱ ἦχοι οὗτοι ἐκαλοῦντο *σύρματα ἢ συριγμοὶ ἢ συρμοί*, ἂν μὴ ὑποπτεύσωμεν σύγχυσίν τινα ἐν τοῖς ἀντιγράφοις, καὶ *μαγάδιδες*[2]. Παρ' Ἀθηναίῳ, Δειπν. XIV, 42, 638 φέρεται «... Λύσανδρος ὁ Σικυώνιος καθαριστὴς... πρῶτος ἐκιθάρισε καὶ ἰάμβους καὶ *μάγαδιν* τὸν καλούμενον συριγμόν». Ἡ ὀνομασία τῶν ἁρμονικῶν τούτων ἤχων λέγεται παρὰ τοῖς νεωτέροις flageolet, flautino ἢ sifflement.

Ἔχοντες μὲν καὶ πολλὰ ἄλλα νὰ εἴπωμεν, ἰδίᾳ τὰ τῆς θεωρίας τῆς λύρας καὶ κιθάρας, μὴ δυνάμενοι δὲ διὰ τὸ ἀκατάλληλον τοῦ χώρου, ἀρκούμεθα τοῖς ἀνωτέρω καὶ ἐπιφυλασσόμεθα τὰ δέοντα περὶ τούτων νὰ ἐκθέσωμεν ἀλλαχοῦ.

Σημειωτέον δ' ἐν παρόδῳ ὅτι παρὰ Ῥωμαίοις ἡ *κιθαριστικὴ* καὶ *κιθαρῳδία* δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ τὸν ἐπιχώριον χαρακτῆρα ὅπως ἡ ποίησις καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι τῶν Ἑλλήνων. Μόνοι δ' οἱ Ἕλληνες διέπρεπον παρ' ἐκείνοις μέχρις ἐσχάτων, καὶ ὁσάκις ἐνεφανίζοντο ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἢ ἐν ταῖς συναυλίαις ἵνα *κρούσωσιν* ἢ *ᾄσωσι πρὸς κιθάραν*, περιεβάλλοντο τὴν παλαιὰν ἐνδυμασίαν τὴν ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων οὖσαν ἐν χρήσει ἐν τοῖς Δελφικοῖς ἀγῶσι καὶ φέρουσαν ἐξωτερικὸν τύπον τὸν ὑπὸ τοῦ κιθαρῳδοῦ Ἀπόλλωνος ἀπαθανατισθέντα[1]. Παρόμοιον δέ τι συνέβη καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, ὅτε μέχρι τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος οἱ Ἰταλοὶ ἐβασίλευον ἐν τῇ μουσικῇ, ἔκτοτε δὲ κατ' ὀλίγον ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου ἀφήρπασαν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Ἰταλῶν τὴν μουσικὴν τάγλαὰ τέκνα τῆς Γερμανίας καὶ ἀνήγαγον αὐτὴν εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς τελειότητος.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς λύρας καὶ τῆς κιθάρας. Ἅπαντα δὲ τἄλλα ἔγχορδα ὄργανα ἦσαν ξενικῆς καταγωγῆς κομισθέντα ἐν Ἑλλάδι εἴτ' ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας εἴτ' ἐκ τῆς Ἀσσυρίας εἴτε ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Κατὰ τὸν Γεβαΐρτον ἐκαλοῦντο ταῦτα *ψαλτήρια*[2] ἢ κάλλιον *ψαλτικά*, διότι αἱ χορδαὶ μόνον τοῖς δακτύλοις ἐψάλλοντο, τῶν καθαυτὸ Ἑλληνικῶν ὀργάνων τῆς λύρας καὶ τῆς κιθάρας κρουομένων μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας καὶ τῷ πλήκτρῳ καὶ τοῖς δακτύλοις. Πλὴν ἀλλ' ὅμως *ψαλτήριον* καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους τὸ *τρίγωνον*,[3] ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀπολλοδώρου παρ' Ἀθηναίῳ μουσικόν τι ὄργανον ὅμοιον τῇ *μαγάδι*, καὶ καθόλου *ψαλτήριον* δηλοῖ ἴδιον ὄργανον. Ὑπομνηστέον δ' ὅτι τὰ πολυάριθμα ἔγχορδα ὄργανα τἀναφερόμενα παρ' Ἀθηναίῳ καὶ ἰδίᾳ παρὰ Πολυδεύκει, φαίνεται μὴ πάμπολυ ἢ μηδὲν ἀλλήλων διαφέροντα, ποικίλλοντα δὲ μόνον τοῖς ὀνόμασι παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς, ὡς σύνηθες καὶ τοῖς νεωτέροις.[1] Ὁ Εὐφορίων, καθὰ ἀναφέρεται παρ' Ἀθηναίῳ XIV, 635, 37, ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων λέγει «τὰ πολύχορδα τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μόνον παρηλλάχθαι, παμπάλαιον δ' αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν».

Ὁ αὐτὸς Γεβαΐρτος διαιρεῖ τὰ ὄργανα ταῦτα εἰς δύο κατηγορίας πολ' μὲν ἀλλήλων διεστώσας, ἀλλὰ συνδεδεμένας γενῶς ἐν ταῖς συναυλίαις. Τούτων ἡ μὲν πρώτη περιλαμβάνει τὴν *πηκτίδα*, τὴν *μάγαδιν*, τὸ *φοινίκιον* καὶ τὴν *σαμβύκην*, ἡ δὲ δευτέρα τὸν *βάρβιτον* καὶ τὸ *τρίγωνον*. Ταῦτα πολύχορδα ὄντα ἦσαν τὰ μὲν πρῶτα τέσσαρα *ὀξύφωνα*, τὰ δὲ δύο δεύτερα *βαρύφωνα*. Καὶ ἐκεῖνα μὲν ἐξετέλουν τὴν κροῦσιν ἢ τὸ ἀντίφωνον μέλος, ταῦτα δέ, βαρέα ὄντα καὶ συνοδευόμενα ὑπ' ἐκείνων, τὸ μέλος, ὅπερ, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, οἱ παλαιοὶ ἐτίθεσαν ἐπὶ τὸ βαρύ. Καὶ πρῶτον μὲν ἡ πηκτὶς ἦτο ὄργανον ὀξύφθογγον καὶ λέγεται ὅτι ἐκρούετο ὑπὸ Λεσβίων γυναικῶν. Παρ' Ἀθηναίῳ Δειπν. XIV, 635, 37, φέρεται «τὴν Σαπφὼ δὲ φησὶν οὗτος (Μέναιχμος ὁ Σικυώνιος) ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέοντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι». Κατὰ μὲν τὸν Ἀριστόξενον[3] *πηκτὶς* καὶ *μάγαδις* ταὐτόν. Κατ' ἄλλους δ' ὅμως ἡ πηκτὶς διέφερε τῆς μαγάδιδος. Οὕτω Διογένης ὁ τραγικὸς ἐν τῇ Σεμέλῃ λέγει: .....

«Ἄρτεμιν σέβειν
Ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων ἀντιζύγοις
Ὀλκοῖς κρεκούσας μάγαδιν, ἔνθα Περσικῷ
νόμῳ ξενωθεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς.»

[1] Gev. ἔνθα ἀνωτ. Τόμ. Α', σελ. 364 καὶ Τόμ. Β'. σελ 268. Τοῦτο γίνεται μὲν καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ μουσικῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ποικίλλῃ ἡ ἁρμονία. Ἐν παλαιοτέροις ἔργοις γίνεται τοῦτο σκοπίμως, οἷον ἐν τοῖς τοῦ Haendel, Bach, καί τινων ἄλλων· πλὴν ἀλλ' ὅμως δὲν νομίζεται ὅτι εἶνε καὶ ἐπάναγκες νὰ γίνηται τοῦτο.

[2] Τὰ περὶ τούτων ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Γαζῆ λεγόμενα εἶνε πάντα πληημελῆ, καὶ χρήζουσιν ἐπιδιορθώσεως.

[1] Ψευδοασκ. in Cit. Verr. 1, 20, 50.

[1] Grysar, Veber das Canticum u. den Chor, σελ. 409 (49). Gev. Hist. et Th. T. II, σελ. 604.

[2] Ἔνθ. ἀνώτ. Τόμ. II. σελ. 243.

[3] Προβλ. XIX, 23.

[1] Ὀγεβ. σημειοῦται τὰ ἑξῆς: Τόμ. Β.σελ. 243· viole=Quincto=Alto. Hautbois de chasse cor anglais, Corno di Basseto=Clarinette alto.

[3] Ἀθ. Δειπν. XIV, 635, 57.

χαίρας καὶ τῆς λόγχης. Ἡ ἴλη τοῦ Γεωργίου περιεῖχεν ἱκανοὺς τοιούτους ἱππότας, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ δοὺξ ἐπεθύμει νὰ δοκιμάσῃ τὴν καταπληκτικὴν αὐτοῦ ῥώμην καὶ τὴν ἐγνωσμένην ἐπιδεξιότητά του εἰς τοιούτου εἴδους μεμονωμένας συμπλοκάς· μόνον δὲ τῇ ἐπιμόνῳ ἀντιστάσει τῶν ἱππότῶν του, παρῃτήθη τῆς ῥωμαντικῆς ταύτης ἰδέας. Πλησίον τοῦ δουκὸς ἵστατο παράδοξος μορφή, ἥτις ἔφιππος ὡμοίαζε πρὸς χελώνην. Κράνος μετὰ μεγάλων πτερῶν ἐπεκάθητο ἐπὶ μικροῦ σώματος μετὰ θώρακος κυρτοῦ ὄπισθεν. Ὁ μικρὸς ἱππεὺς εἶχε καλῶς προσαρμόσει τὰς κνήμας του καὶ ἐκράτει στερεῶς προσηλωμένας ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου. Ἡ καταβιβασμένη προμετωπὶς ἐκώλυσε τὸν Γεώργιον ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν γελοῖον τοῦτον πολεμιστήν, ἐπλησίασε λοιπὸν τὸν δοῦκα καὶ εἶπε:

— Ἀληθῶς, Ὑψηλότατε ἐξελέξατε φοβερὸν πολεμιστήν, ὡς σύντροφόν σας. Ἰδέτε τὰς εὐθαύστους κνήμας του, τοὺς τρέμοντας βραχίονάς του καὶ τὸ ὑπερμέγεθες αὐτὸ μεταξὺ τῶν μικρῶν ὤμων του κράνος. Ποῖος εἶνε ὁ γίγας αὐτός;

— Δὲν ἀνεγνώρισας λοιπὸν τὸν κυφόν; ἠρώτησεν ὁ δοὺξ γελῶν. Παρατήρησον ἔχει θώρακα ὅλως ἰδιαίτερον, ὁμοιάζοντα πρὸς μέγα κέλυφος καρύου, ἵνα προφυλάττῃ τὴν πολύτιμον ῥάχιν του, ἐὰν κατὰ δυστυχίαν ἠναγκάζετο νὰ φύγῃ. Εἶνε ὁ πιστός μου καγκελάριος Ἀμβρόσιος Βολλάν.

— Μὰ τὴν Παναγίαν, τὸν ἠδίκουν πολύ, ἀπήντησεν ὁ Γεώργιος· ὑπέθετον ὅτι οὐδέποτε θὰ ἀνέσπα τὴν μάχαιραν καὶ ὅτι θὰ ἵππευε πρὸς ἐκστρατείαν καὶ ὅμως ἰδοὺ αὐτὸς ἔφιππος καὶ κρατῶν μάχαιραν ἴσην μὲ τὸ ἀνάστημά του. Οὐδέποτε θὰ τὸν ἐπίστευον τοσοῦτον φιλοπόλεμον.

— Νομίζεις ὅτι ἐξ οἰκείας βουλήσεως ἐκστρατεύει; Ὄχι! ὄχι! ἐγὼ τὸν ἠνάγκασα. Πολλὰς μοὶ ἔδωκεν ὀλεθρίας συμβουλάς· ἃς φάγῃ λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ φαγητοῦ, τὸ ὁποῖον ἐμαγείρευσεν· ἔκλαιεν ὅταν τὸν διέταξα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ· μοὶ ὡμίλησεν ἐπὶ πολὺ περὶ τῆς ἀρθρίτιδος καὶ τῆς ἥκιστα πολεμικῆς φύσεώς του· ἀλλὰ τῷ ἔθεσα ἐπὶ τῆς ῥάχεως τὸν θώρακα καὶ ἔπειτα τὸν ἐκάθισαν ἐπὶ τοῦ μᾶλλον θυμοειδοῦς ἵππου τῶν σταύλων μου.

Ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ δοὺξ ὡμίλει τοιουτοτρόπως ὁ κυφὸς ἱππότης ὕψωσε τὴν προμετωπίδα του καὶ ἐφάνη ἡ ὠχρὰ καὶ ἄπελπις φυσιογνωμία του. Τὸ διαρκὲς μειδίαμα εἶχεν ἐκλίπει. Οἱ διαπεραστικοὶ ὀφθαλμοί του καταστάντες μεγάλοι καὶ ἀπλανεῖς, ἐστρέφοντο βραδέως κάὶ δειλῶς πλαγιόθεν. Ἱδρὼς ἀγωνίας περιέρρεε τὸ μέτωπόν του καὶ ἡ φωνή του εἶχε μεταβληθῆ εἰς ψίθυρον ὑποτρέμοντα.

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, σεβαστὲ κύριε Στουρμφέδερ, ἀγαπητέ μοι φίλε καὶ προστάτα, μεσολαβήσατε ὑπὲρ ἐμοῦ παρὰ τῷ ἐνδόξῳ κυρίῳ μου ὅπως μὲ ἀπαλλάξῃ τῆς κωμικῆς ταύτης θέσεως· ὑπέφερον ἤδη ἀρκετά. Ἡ ἱππασία ὑπὸ τὸν βαρὺν τοῦτον ὁπλισμόν μ' ἐκούρασε φρικωδῶς· τὸ κράνος μου πιέζει τόσον τὸν μυελόν μου, ὥστε αἱ σκέψεις μου ἐσταμάτησαν καὶ τὰ γόνατά μου κάμπτονται ὑπὸ τῆς ἀρθρίτιδος. Σᾶς παρακαλῶ θερμῶς, εἴπετε καλόν τινα λόγον διὰ τὸν ταπεινὸν θεράποντά σας Ἀμβρόσιον Βολλάν. Θὰ τὸ ἀναγνωρίσω βεβαίως.

Ὁ Γεώργιος, τοῦ ὁποίου αἱ παρειαὶ ἠρυθρίασαν ἐξ εὐγενοῦς ὀργῆς ἀπέστρεψε μετὰ φρίκης τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ τοῦ γέροντος καὶ ἀνάνδρου ἁμαρτωλοῦ.

— Ἄρχον ἐπιτρέψατέ τῳ ν' ἀπομακρυνθῇ. Οἱ ἱππόται ἀνέσπασαν ἐκ τοῦ κολεοῦ τὸ ξίφος καὶ κατεβίβασαν περισσότερον τὰ κράνη των ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των· ὁ λαὸς ἀνακινεῖ τὰς λόγχας καὶ γενναίως περιμένει τὸ σύνθημα τῆς προσβολῆς, διατί λοιπὸν ὁ ἄνανδρος οὗτος νὰ εὑρίσκηται εἰς τὰς τάξεις ἀνδρῶν θαρραλέων;

— Ὀφείλει νὰ μείνῃ, σοὶ λέγω, ἀπήντησεν ὁ δοὺξ διὰ φωνῆς σταθερᾶς ἐν βῆμα ἂν ὑποχωρήσῃ, θὰ τὸν φονεύσω ὁ ἴδιος. Ὁ διάβολος εἴχε χωθῆ εἰς τὰ κυανὰ χείλη σου, Ἀμβρόσιε Βολλάν, ὅταν μᾶς συνεβούλευσας νὰ περιφρονήσωμεν τὸν λαόν μας καὶ ν' ἀνατρέψωμεν τὴν ἀρχαίαν τῶν πραγμάτων τάξιν. Σήμερον, ὅταν θὰ συρίζουν αἱ σφαῖραι καὶ θ' ἀκούσῃς τὴν κλαγγὴν τῶν ὅπλων, θὰ κρίνῃς ἐὰν ἡ συμβουλή σου μᾶς ὠφέλησε.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ καγκελαρίου ἐσπινθηροβόλουν ἐκ λύσσης· οἱ ὀδόντες του συνεκρούοντο καὶ τὸ πρόσωπόν του συνεσπᾶτο φρικωδῶς. Ἐγὼ ἔδωκα ἁπλῶς μίαν συμβουλὴν διατί νὰ τὴν ἀκολουθήσητε σεῖς; ἠρώτησε. Εἴσθε δοὺξ, σεῖς διετάξατε καὶ ἐδέχθητε τὸν ὅρκον. Εἰς τί ἔπταισα ἐγώ;

Ὁ δοὺξ ἔστρεψε τὸν ἵππον τοῦ Βολλὰν μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς, ὥστε ὁ καγκελάριος ἔκυψεν ἐμπρὸς ἐπὶ τῆς χαίτης, ὡσεὶ ἀνέμενε τὸ θανάσιμον κτύπημα.

— Εἰς τὴν ἡγεμονικήν μου τιμήν, ἀνέκραξε μετὰ φοβερᾶς φωνῆς, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοί του ἤστραπτον, θαυμάζω καὶ ἐγὼ τὴν μακροθυμίαν μου· ἐπωφελήθης ἐκ τῆς πρώτης μου ὀργῆς, ὅπως εἰσδύσῃς εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην μου· ἐὰν δὲν σ' ἐπιστεύομεν, ἔχιδνα, θὰ ὑπῆρχον σήμερον ἐνταῦθα εἰκοσάκις χίλιοι Βυρτεμβέργιοι καὶ αἱ καρδίαι των θ' ἀπετέλουν διὰ τὸν ἡγεμόνα των τεῖχος ἀνυπέρβλητον. Ὦ! Βυρτεμβέργη μου! Βυρτεμβέργη μου! Διὰ τί νὰ μὴ ἀκολουθήσω τὰς συμβουλάς σου γηραιὲ φίλε μου· βεβαίως εἶνέ τι μέγα ν' ἀγαπᾶται τις ὑπὸ τοῦ λαοῦ του.

— Ἀποδιώξατε τὰς σκέψεις ταύτας, καθ' ἣν στιγμὴν θὰ συνάψητε μάχην, εἶπεν ὁ γέρων Λιχτενσταῖν· εἶνε καιρὸς ἀκόμη νὰ ἐπανορθώσητε τὰ πάντα. Ἐξακισχίλιοι Βυρτεμβέργιοι συνωθοῦνται πέριξ ὑμῶν καὶ μὰ τὸν Θεὸν θὰ νικήσωσιν ἐὰν τοὺς ὁδηγήσητε μετὰ θάρρους κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὦ! ἄρχον μου, μόνον φίλοι ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα, συγχωρήσατε τοὺς ἐχθρούς σας, ἀπολύσατε καὶ τὸν καγκελάριον, ὅστις δὲν δύναται νὰ πολεμήσῃ.

Καὶ Φίλλις ὁ Δήλιος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ μουσικῆς: «διαφέρειν, φησί, πηκτίδα μαγάδιδος, λέγων οὕτως: Φοίνικες, πηκτίδες, μαγάδιδες, σαμβύκαι, ἰαμβύκαι, τρίγωνα, κλεψίαμβοι, σκινδαψοί, ἐννεάχορδα»[1]. Ἡ πηκτὶς λοιπὸν ἢ κατά τι ἢ κατ' οὐδὲν διέφερε τῆς μαγάδιδος[2].

Περὶ τῆς μαγάδιδος ἐκτενὴς γίνεται λόγος παρ' Ἀθηναίῳ XIV, 634, 35, 638, 42, ἔνθα ἐρωτήσαντος τοῦ Αἰμυλιανοῦ τὸν Μασούριον περὶ αὐτῆς, *πότερον αὐλῶν εἶδος ἢ κιθάρας ἐστίν*. Τοῦ μὲν Ἀνακρέοντος λέγοντός που·

Ψάλλω δ' εἴκοσι
Χορδαῖσιν μάγαδιν ἔχων
Ὦ Λεύκασπι· σὺ δ' ἠδᾷς.

Ἴωνος δὲ τοῦ Χίου ἐν Ὀμφάλῃ ὡς περὶ αὐλῶν λέγει διὰ τούτων·

Αὐδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς.

Τοῦτ' ἐξηγούμενος Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικός, λέγει ὅτι εἶνε *γένος αὐλοῦ ὁ μάγαδις*, οὗτ' Ἀριστοξένου τοῦτ' εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ αὐλητῶν ἢ ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν, οὐδὲ τῶν ἄλλων τῶν περὶ αὐλητῶν συγγραψάντων. Ὁ Τρύφων δ' ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως: Ὁ *δὲ μάγαδις* καλούμενος αὐλὸς» κλ. Ὁ Μασούριος ἀποκρινόμενος λέγει ὅτι Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα ἀντεξηγήσεσιν νοεῖ *μάγαδιν* αὐλὸν τὸν κιθαριστήριον. Ὁ δὲ μάγαδις αὐλὸς προσηυλεῖτο τῇ μαγάδι. *Ἡ δὲ μάγαδις* ἦν ὄργανον *ψαλτικόν*, ὡς λέγει ὁ Ἀνακρέων, καὶ εὕρημα τῶν Λυδῶν. Παρὰ τῷ αὐτῷ φέρεται πρὸς τούτοις, 635, 36, ὅτι ὁ Εὐφορίων ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων λέγει, ὅτι ἡ μάγαδις εἶνε μὲν παλαιὸν ὄργανον, μετεσκευάσθη δ' ὅμως ὀψέποτε καὶ μετωνομάσθη σαμβύκη.

Ἡ μάγαδις εἶχεν *εἴκοσι* χορδὰς ἡρμοσμένας κατ' ἀντιφωνίαν ὧδε:

11 10 9 8 7 6 5 4
sol, la, si (ὕφεσις), si φυσικὸν), do, re, mi, fa,

3 2 1
fa (δίεσις), sol, la

20 19 18 17 16 15 14 13
sol, la, si (ὕφεσις), si (φυσικὸν), do, re, mi, fa

12 11 10
fa (δίεσις), sol, la.

Ὁ μέγας Βοίκχιος ἄλλως δοξάζει περὶ τῆς ἁρμογῆς τῆς μαγάδιδος, λίαν πιθανὴ ὅμως φαίνεται ἡμῖν ἡ τοῦ Γεβαίρτου ἐπίνοια[1], ἣν καὶ ἀποδεχόμεθα.

Τὰ ὑπὸ τοῦ περιωνύμου Φρ. Ἰωσὴφ Φετισίου ἐν τῷ περὶ *Ἁρμονικῆς παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις ὑπομνήματι* λεγόμενα, πίν. II, θὰ ἐξετάσωμεν δεόντως ἄλλοτε.

Τὸ παρ' Ἀθηναίῳ φερόμενον XIV, 637, 40. «Τελέστης δ' ἐν Ὑμεναίῳ διθυράμβῳ *πεντάχορδόν* φησιν αὐτὴν εἶναι διὰ τούτων·

«Ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγὰν ἱεὶς
κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν ἐν
πενταρράβδῳ χορδᾶν ἀριθμῷ,
χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστρωφῶν τάχος»,

εἶνε σκοτεινὸν καὶ ὑπ' ἄλλων ἄλλως ἑρμηνεύεται. Ὁ μὲν Μεινέκιος μετέβαλεν εἰς «πενταρράβδῳ ῥυθμῷ», ὁ δὲ Βαγενῆρος ἡρμήνευσεν πὸ «πενταρράβδῳ χορδᾶν ἀριθμῷ» sur les cordes disposées en cinq groupes, τὸ δὲ *κερατόφωνον* μετεποίησε τερατόφωνον ἢ ἐρατόφωνον, λέξεις μὴ ὑπαρχούσας μὲν ἐν τοῖς λεξικοῖς, σχηματισθείσας δ' ὑπ' αὐτοῦ κατά τινα ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἐρατόχρους. Περὶ τούτου μὲν ἐνδοιάζομεν καὶ δὲν ἀποφαινόμεθα γνώμην, ἀποδεχόμεθα δ' ὅμως τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Βαγενήρου περὶ τοῦ πενταρράβδῳ ἀριθμῷ.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΘΕΜΙΣΤ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ

[1] Τὸ ἐννεάχορδα δέον νὰ ἐκληφθῇ οὐχὶ ὅτι τὰ μνημονευθέντα ὄργανα ἦσαν ἐννεάχορδα, ἀλλ' ἴδια ὄργανα. Οὕτω ὁ αὐτὸς Ἀθήν. ἀναφέρει ἐν βιβλ. IV, σελ. 182, 80 «Ἀριστόξενος δ' ἕκφυλα ὄργανα καλεῖ φοίνικας, καὶ πηκτίδα καὶ μαγάδιδας, σαμβύκας τε καὶ τρίγωνα, καὶ κλεψιάμβους, καὶ σκινδαψούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον.

[2] Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ Σώπατρος ὁ παρῳδὸς λέγει τὴν πηκτίδα δίχορδον.

[1] Ἐνθ' ἀνωτ. app. σελ. 632.

Η ΑΔΕΛΦΗ ΜΑΡΘΑ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 367)

Ἀπὸ τοῦ ἐρημητηρίου μου τῆς Ἀνωμερᾶς.

6 Ἀπριλίου.

Πιστεύεις εἰς τὰ προαισθήματα Λυσίμαχε; Τί εἶναι ἡ μυστικὴ φωνὴ ἡ κράζουσα ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς καρδίας μου; Πῶς πρέπει νὰ ἑρμηνεύσω τὸν θόρυβον τῆς ψυχῆς, τὴν αἰφνιδίαν ταραχήν, τὰ τόσα αἰσθήματα τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ φόβου ἅτινα ἀπροσδοκήτως ἠσθάνθην σήμερον ἀτενίζων τοὺς τοίχους καὶ τὸ κωδωνοστάσιον τῆς μονῆς τοῦ Παλαιοκάστρου; Ταχὺς τινάγμὸς διέσεισε τό σῶμα μου. Λευχειμονοῦν φάντασμα κόρης θελκτικῆς διῆλθε πρὸ ἐμοῦ. Εἶχε συμπλέξει τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνατείνουσα πρὸς τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ ἐφάνη πρὸς στιγμὴν δεομένη ἡ κόρη. Σταυρὸς κρέμαται ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ της, καὶ στέφανος ἀνθέων λευκῶν περιβάλλει τὴν ἐρασμίαν κεφαλήν της. Ἡ κόρη παρέρχεται βραδέως. Αἴφνης κατανυκτικαὶ ἁρμονίαι ἀκούονται εἰς τὸ κενόν. Πτέρυγας λευκὰς ἀναπτύσσουσα ἡ παρθένος αἴρεται πρὸς τὰ ὕψη καὶ κλίνει μελαγχολικῶς οἰονεὶ χαιρετῶσα τὴν γῆν. Ἐκστατικὸς παρακολουθῶ τρέμων τὴν πτῆσιν τῆς κόρης. Πνεῦμα ἄερος ἁρπάζει ἀπὸ τῆς κεφαλῆς της τὸν ἄνθινον στέφανον. «Εἶναι γήϊνος» ἀκούεται ψάλλουσα φωνὴ ἐναρμόνιος, «καὶ εἰς τὸ μέτωπόν σου, προσήκει ὁ ἀμάραντος τῶν Οὐρανῶν στέφανος.» Προσβλέπω τὴν κόρην ἀνερχομένην πάντοτε. Ὑπὸ τοῦ ζεφύρου τὴν πνοὴν κολποῦται ἡ χλαῖνά της καὶ σείονται οἱ δακτύλιοι τῆς πλουσίας κόμης της. Θεωρῶ εἰσέτι ἀλλ' ἡ κόρη ἠφανίσθη. Κύπτω πρὸς τὴν γῆν, ἀναζητῶ τὸν στέφανον ἀλλ' οὐδ' αὐτὸν ἀνευρίσκω. Κ' ἐν τούτοις τὸν εἶδον πίπτοντα καὶ φυλλοροοῦντα, καθόσον κατήρχετο πρὸς τὴν γῆν. Μὴ μοὶ εἴπῃς, Λυσίμαχε, ὅτι ἔβλεπον ὄνειρον. Ὀπτασίαν ἴσως, ποτὲ ὅμως ὄνειρον. Ἡτένιζον ἀτενῶς τὴν γυναικείαν τοῦ Παλαιοκάστρου μονήν, ὅτε παρέστη πρὸ ἐμοῦ ἡ σκιὰ ἣν σοὶ ἀφηγήθην. Τὸ πνεῦμά μου οὐδαμῶς εἶχον παρασκευάσει πρὸς τοιαύτην φρεναπάτην. Ἤμην ἥρεμος, ἐφ' ὅσον τὸ βαθὺ τραῦμά μου ἐπιτρέπει τῆς ψυχῆς μου τὴν γαλήνην. Ἐθεώρουν, ὡς σοὶ εἶπον, ἀταράχως καὶ ἀδιαφόρως τὴν μονὴν τοῦ Παλαιοκάστρου. Ἀνελογιζόμην τὰς ἁγίας ἀδελφάς, αἵτινες, τοῦ κόσμου τὰς τρικυμίας λιποῦσαι, κατέφυγον, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ σταυροῦ, εἰς τὸν λιμένα ἐκεῖνον τοῦ στόχασμοῦ καὶ τῆς ψυχῆς. Καὶ ἐνῷ ἀνεμέτρων τὴν ἀντίθεσιν τοῦ βιωτικοῦ σάλου πρὸς τὴν γαλήνην καὶ τὴν σιγὴν τοῦ μοναστηρίου, ἰδοὺ τὸ φάσμα τῆς κόρης, καὶ τῆς μουσικῆς οἱ ἦχοι καὶ πᾶσα ἐκείνη ἡ παράδοξος σκηνή. Μὴ μὲ καταδικάσῃς, Λυσίμαχε, ἐὰν σοὶ εἴπω ὅτι τὸ ὅραμα ἐκεῖνο, τὸ ὄνειρον τοῦ ἐγρηγορεῖν τος, ἐὰν θέλῃς, μὲ κατέστησε προληπτικόν. Τὸ ἐξέλαβον ὡς προαίσθημα τῆς ψυχῆς, ἥτις, θείας κοινωνοῦσα ὑποστάσεως, δύναται νὰ προαισθάνηται καὶ νὰ διορᾷ διὰ τοῦ πέπλου τοῦ καλύπτοντος τὰ μέλλοντα.

Θὰ τὸ πιστεύσῃς, φίλε ἀγαπητὲ τῆς ψυχῆς μου; Ἀνάστατος διατελῶ ἐκτοτε, καὶ μάτην τῆς ταραχθείσης συνειδήσεώς μου τὴν εἰρήνην ζητῶ εἰς τῆς ψυχρᾶς λογικῆς τοὺς συλλογισμούς, εἰς τοῦ ὕπνου τὸ εὐεργετικώτατον βάλσαμον. Θῦμα τῆς ἀϋπνίας ἀναπηδῶ τὴν νύκτα, καὶ παραληρῶν φανταζόμαι ὅτι εἰς ἔμψυχον κόσμον μετετράπη ἡ πέριξ μου ἀπόλυτος ἐρημία. Ὑπὸ τοὺς ἦχους γοργῆς μουσικῆς βλέπω χρυσᾶς αἰθούσας ἀναπτυσσομένας πρὸ ἐμοῦ, καὶ ἀκούω τὸν θόρυβον τοῦ χοροῦ, καὶ θεωρῶ τὰ εὐτυχῆ ζεύγη, εἰς ἔρωτος ἐκφράσεις μεθύοντα, μειδιῶντα καὶ παρελαύνοντα πρὸ ἐμοῦ. Ἀλλ' ἄκουσον καὶ τὸ ἐκπληκτικώτερον. Αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἐν διτῇ ὑποστάσει. Ἐνῷ μὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους ἐσταυρωμένας, φεύγων τὸν σάλον, καὶ ξένος εἰς εὐδαιμονίαν ἦν δὲ ἐπιζητῶ, ἵσταμαι ἀκίνητος θεωρῶν παρερχόμενα ἀλληλοδιαδόχως τ' ἀνθρώπινα ἐκεῖνα κύματα, αἴφνης εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν ἡ Στρατονίκη — γνωρίζεις, Λυσίμαχε, ποῖον κόσμον εὐδαιμονίας ἀνεκφράστου, ποῖον οὐρανόν, καὶ ποίαν κόλασιν ἐνέκλειε δι' ἐμὲ ἡ κόρη αὕτη. Ὠχριῶ τότε καὶ σπεύδων ζητῶ τὸν βραχίονά της ὃν μοὶ προσφέρει μετὰ τῆς θελκτικῆς ἐκείνης χάριτος ἧς ἡ δύναμις, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ συγκεντρωθῇ, θὰ ἤρκει ὅπως σαλεύσῃ καὶ θρυμματίσῃ τὴν γῆν. Ἀκράτητος ἀρίεμαι εἰς τοῦ χοροῦ τὴν μεθύουσαν ἡδύτητα, ἐνῷ ἀκίνητος καὶ ψυχρὸς ἐγὼ αὐτός, εἰρωνείας τοξεύων βλέμμα, θεωρῶ τὸν ἑαυτόν μου χορεύοντα. Δειλοὶ λόγοι τρυφερᾶς ἀφοσιώσεως λανθάνουσι τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων μου. Ψιθυρίζω ἐνῷ χορεύω, καὶ παρελθούσας ἀθῶας σκηνάς, μεστὰς πάθους φλογεροῦ καὶ εὐδαίμονος ἀμοιβαιότητος ἀνακαλῶν εἰς τὴν Στρατονίκην, φέρομαι ἀκαθέκτως ἐπὶ τοῦ ὁλισθηροῦ ἐδάφους. Τῆς κόρης τὰ γόνατα λύονται εἰς τὴν θελκτικὴν ἀνάμνησιν· ὠχριᾷ, καὶ μὲ τοῦ ἔρωτος τὸ δηλητήριον εἰς τὰς φλέβας, μὲ πλήρη τὴν φαντασίαν ὀνείρων φαιδρῶν καὶ εὐτυχίας, συντριβείσης ἤδη, κλίνει ἀκουσίως τὴν κεφαλήν, ἐνῷ εἰς λόγους ἡδεῖς ἀποπνέοντας βεβιασμένην παράκλησιν ἀποσβέννυται εἰς τὰ χείλη της ἡ φωνή. Τὴν στηρίζω ἑτοίμην νὰ καμφθῇ, καὶ ἡ κόρη ἀντὶ νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καταπίπτει ἐπὶ τοῦ στήθους μου, μὲ τὴν κεφαλὴν ἠρέμα κεκλιμένην ἐπὶ τοῦ ὤμου μου. Θεέ μου ὁποῖον θελκτικὸν φορτίον! Καὶ διατί ὁ ἀτυχὴς Σθένελος τοσοῦτῳ ὀλίγον νὰ καταστῇ ὁ Ἄτλας ἐφ' ὃν ἐστηρίχθη ὅλος ὁ μαγικὸς ἐκεῖνος κόσμος ὃν καρδία καὶ φαντασία ὠνειροπόλησε, καὶ πραγματικότης εὐεργετικὴ ἐπέστεφε οὕτω εὐδαιμόνως ἀλλὰ καὶ ἀκαριαίως τὴν ὥραν ἐκείνην; Τρέμων ἔσυρα ἐλαφρῶς μακρὰν τοῦ θορύβου τοῦ χοροῦ τὸ θελκτικώτατον πλάσμα· ἀλλὰ τότε κατενόησα ὁπόσον ἤμην ἀσθενής, καὶ εἰς ποίας ἀγνώστους ἡδονάς, εἰς ποίαν μέθην ἐπικίνδυνον δύναται, κατὰ σπανιωτάτας στιγμάς, νὰ ὀλισθήσῃ καὶ ὁ ψυχρότερος καὶ ὁ αὐστηρότερος ἄνθρωπος. Εἰς τὴν ἠπίαν καὶ εὐλαβῆ ἔλξιν μου, τῆς Στρατονίκης ἡ κεφαλὴ ἀνένευσεν· οἱ ἡμίκλειστοι ὀφθαλμοί της ἐκλείσθησαν ἐντελῶς, τὰ μικρὸν διεσταλμένα χείλη της ἐκινήθησαν ἐλαφρῶς, περιπαθεῖς ψιθυρίσαντα λέξεις, ἡ δὲ ἀφθονωτάτη κόμη τις λυθεῖσα ἀπὸ τῆς μεταξίνης ταινίας ἥτις τὴν ἐκράτει δεσμίαν, ἐξεχύθη εὔοσμος καὶ ἀκατάσχετος ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ τοῦ προσώπου μου. Τί εἶναι ἡ ψυχρὰ φιλοσοφία, Λυσίμαχε; Τὴν ἀπεκήρυξα σχεδὸν καὶ ὑπὸ τὴν δύναμιν τῆς ἀνεκφράστου ἐκείνης γοητείας ἀπώλεσεν ὁ Σθένελος τὴν ἐφεκτικότητα καὶ τὴν ἀδιαφορίαν, ἐφ' ᾗ ἐπεπλήττετο ἄλλοτε, τὰ δὲ ἀκόρεστα χείλη του τρέμοντα καὶ ἄπληστα ἐπέψαυσαν τοὺς πλοκάμους τῆς Στρατονίκης, ἐνῷ ἡ ψυχή του ἵπτατο εἰς πτέρυγας εὐδαιμονίας. Αἴφνης παγερὸς ἦχησε γέλως· ἐστράφην καὶ εἶδον ἐμαυτὸν σαρκάζοντα πικρῶς καὶ οἰκτείροντα ἐμαυτόν. Ὁ ἀκίνητος Σθένελος, ὁ σύνοφρυ ἔχων τὸ βλέμμα καὶ ἀδάμαστον τὴν ψυχὴν ὤκτειρε τὸν ἄλλον Σθένελον, τὸν παρὰ τοὺς πόδας τῆς Στρατονίκης συρόμενον καὶ ζητοῦντα νὰ ἀποθάνῃ, καὶ τοῦ θανάτου του ὄργανον προσφιλὲς ἐκλέγοντα τὴν πλουσίαν τῆς Στρατονίκης κόμην, ἥν, ἐλίσσων περὶ τὸν λαιμὸν αὐτοῦ, ἤθελε νὰ μεταβάλῃ εἰς βρόχον καὶ δι' αὐτοῦ νὰ περατώσῃ μετὰ τῆς εὐδαιμονίας καὶ τὴν ζωήν του...

Ἰδὲ ποῦ ἄγει, Λυσίμαχε, φαντασία φλεγμαίνουσα... Τὴν ἡσυχίαν δὲν ἀνευρίσκει τις, ἁπλῶς ἐὰν φεύγῃ τὴν κοινωνίαν. Πολυτάραχον διάγει βίον ὁ εἰς τὸν ἐσώτατον μυχὸν χαράδρας ἀπροσίτου σπεύσας νὰ ἀσφαλισθῇ ἀπὸ τῆς τύρβης τῆς ζωῆς, ἐνῷ ἡσυχος θεωρεῖ διαρρεούσας τὰς

Ὄχι! ἔλα ἐδῶ χελώνη! ἔλα, πλησίον μου παληοκαλαμαρᾶ μου! Τί ὡραῖα ἱππεύεις! Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ γραφείου σου περιεφρόνησα τὸν λαόν μου καὶ ἔδωκα αὐτῷ νόμους διὰ τοῦ καλάμου σου. Τώρα θὰ ἴδῃς πῶς μάχονται, πῶς ἡ Βυρτεμβέργη ἢ θριαμβεύει ἢ πίπτει. Βλέπετε ἐκεῖ κάτω ἐπὶ τοῦ λόφου, βλέπετε τὰς σημαίας μὲ τὸν ἐρυθρὸν σταυρόν, βλέπετε τὴν σημαίαν τῆς Βαυαρίας; Πῶς τὰ ὅπλα των λάμπουσιν εἰς τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον, πῶς αἱ τάξεις των παρουσιάζουσι χιλιάδας λογχῶν καὶ πῶς ὁ ἀὴρ παίζει μὲ τὰ λοφία των. Καλὴ ἡμέραν, κύριοι τῆς Σουαβικῆς Συμμαχίας. Ἡ καρδία μου εὐφραίνεται νῦν, εἶνε εὐχάριστον θέαμα δι' ἕνα Βυρτεμβέργιον.

— Ἴδετε, διευθετοῦσιν ἤδη τὸ πυροβολικόν, διέκοψεν ὁ Λιχτενστάϊν ἀποχωρήσατε ἐκ τῆς θέσεως ταύτης ἄρχον! Ἡ ζωή σας ἐνταῦθα εἶνε ἐντὸς κινδύνου. Ἀποσύρθητε σεῖς καὶ ἡμεῖς θ' ἀντιστῶμεν ἐνταῦθα· θὰ μᾶς πέμπητε τὰς διαταγάς σας, ἐκ τοῦ μέρους εἰς ὃ θὰ εὑρίσκεσθε ἐν ἀσφαλείᾳ».

Ὁ δοὺξ παρετήρησεν αὐτὸν ἀτενῶς. «Ἤκουσας ποτὲ νὰ λέγωσιν ὅτι κανεὶς Βύρτεμβεργ ἀπεχώρησεν, ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἐσήμαινε προσβολήν; Οἱ πρόγονοί μου δὲν ἐγνώριζον τὸν φόβον καὶ οἱ ἔγγονοί μας θὰ εἶνε ἐπίσης ἀτρόμητοι καὶ πιστοί. Παρατήρησον πῶς αἱ λεγεῶνες των καλύπτουσιν ἐπὶ μᾶλλον τὰ ὑψώματα. Βλέπεις τὰ λευκὰ ἐκεῖνα νέφη κατὰ μῆκος τοῦ ὄρους, Χελώνη; Τ' ἀκούεις νὰ βροντῶσιν; Εἶνε ὁ κεραυνὸς τοῦ τηλεβόλου, ὅστις ἔρχεται ν' ἀνοίξῃ ῥῆγμα εἰς τὰς τάξεις μας. Τώρα, ἐὰν ἔχῃς καθαρὰν τὴν συνείδησιν θ' ἀναπνεύσῃς εὐκολώτερον, διότι οὐδεὶς διὰ τὴν ζωήν σου δύναται πλέον νὰ ἐγγυηθῇ.

—Ἂς δεηθῶμεν εἶπεν ὁ Μὰξ δὲ Σβάϊνσμπεργ καὶ ἔπειτα ἐμπρὸς τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ!

Ὁ δοὺξ ἐσταύρωσεν εὐλαβῶς τὰς χεῖρας· οἱ σύντροφοί του ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά του καὶ ἐδεήθησαν κατὰ τὴν τότε συνήθειαν πρὸ τῆς μάχης. Ὁ βρόμος τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ ἀντήχησεν ὡς κεραυνός, ἐν μέσῳ τῆς βαθείας ἐκείνης σιγῆς, καθ' ἣν ἠκούετο τὸ φύσημα πάσης ἀναπνοῆς καὶ ὁ ἀσθενὴς ψίθυρος τῶν προσευχομένων. Ὁ καγκελάριος ἐσταύρωσεν ἐπίσης τὰς χεῖρας, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί του δὲν ἠτένιζον τὸν Οὐρανὸν μετὰ τῆς ἐμπιστοσύνης ἣν παρέχει ἡ πίστις· τρέμοντες ἐπλανῶντο ἐπὶ τῶν πέριξ ὀρέων καὶ τὸ ῥῖγος τοῦ σώματός του εἰς πᾶν κεραυνοβόλημα τῶν ἐχθρικῶν τηλεβόλων, ἐδείκνυεν ὅτι ἡ ψυχή του δὲν ἐγίνωσκε νὰ ὑψοῦται μέχρις ἐκείνου, ὅστις ἐκ τοῦ μέσου τῶν λαμπρῶν τῆς αὐγῆς ἀκτίνων ῥίπτει τὰ βλέμματά του ἐπὶ φίλων τε καὶ ἐχθρῶν. Ἀφοῦ προσηυχήθη ἐνθέρμως, ὁ Οὐλρῖχος ἔσυρε τὸ ξίφος του ἐκ τῆς θήκης. Οἱ ἱππόται καὶ οἱ μᾶλλον ἐμπειροπόλεμοι τὸν ἠκολούθησαν καὶ αὐτοστιγμεὶ χίλια ξίφη ἐσπινθηροβόλησαν πέριξ αὐτοῦ.

— Οἱ μισθοφόροι μάχονται ἤδη, εἶπε προσηλῶν εἰς τὴν κοιλάδα τὸ ἀέτειον βλέμμα του. Γεώργιε Χέβεν, βοηθήσατε αὐτοὺς διὰ χιλίων ἱππέων. Ὁ Σβάϊνσμπεργ ἂς καταλάβῃ τὸ δάσος μετὰ 800 ἀνδρῶν καὶ ἂς περιμείνῃ διαταγάς. Ῥάϊνχαρτ δὲ Γκέμιγκεν, βαδίσατε κατ' εὐθεῖαν μετὰ τῶν ὑμετέρων, καταλάβετε τὸ κέντρον μεταξὺ τοῦ δάσους καὶ τοῦ Νέκαρ. Σὺ δὲ Στουρμφέδερ, θὰ μείνῃς ἐνταῦθα μετὰ τοῦ ἀποσπάσματος τῶν ἱππέων σου, ἀλλὰ θὰ εἶσαι ἕτοιμος νὰ προχωρήσῃς. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ κύριοι. Ἐὰν πρόκειται νὰ μὴ ἐπανίδωμεν πλέον ἀλλήλους ἐδῶ κάτω, θὰ ἐνταμωθῶμεν ὅμως εὐθυμότεροι ἐκεῖ ἐπάνω!

Ἐχαιρέτισεν εἶτα αὐτοὺς κλίνων τὸ πλατὺ ξίφός του. Οἱ ἱππόται ἀντεχαιρέτισαν καὶ προὐχώρησαν μετὰ τῶν ἀποσπασμάτων αὐτῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· φωναὶ δὲ ζωηραὶ μυριάκις ἀνέκραξαν «Ζήτω ὁ Οὐλρῖχος»!

Ὅταν ὁ πολυάριθμος τῆς Συμμαχίας στρατὸς ἀφίκετο ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ κατειλημμένου κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῶν Βυρτεμβεργίων, ἤρξατο καταπυροβολῶν ἐκεῖθεν τοὺς στρατιώτας τοῦ Οὐλρίχου. Ἔπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατέβησαν εἰς τὴν κοιλάδα, ἐφαίνοντο δὲ διὰ τῶν ὑπερτέρων αὐτῶν δυνάμεων ζητοῦντες νὰ κατασυντρίψωσι τὸν μικρὸν στρατὸν τοῦ Οὐλρίχου. Καθ' ἣν στιγμὴν αἱ τελευταῖαι τάξεις των ἔμελλον νὰ καταλίπωσι τὸν λόφον, ὁ δοὺξ ἀπηυθύνθη εἰς τὸν Γεώργιον Στουρμφέδερ καὶ εἶπε:

— Βλέπεις τὰ τηλεβόλα των ἐπὶ τοῦ λόφου;

— Βεβαίως· ὀλίγοι ἄνδρες τὰ ὑπερασπίζονται.

— Ὁ Φρονδσβὲρ νομίζει ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ κυριεύσωμεν τὸ πυροβολικόν του. Ἀλλ' ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δάσους εἰς δρομίσκος πρὸς τ' ἀριστερὰ ἄγει εἰς ἀγρόν τινα, ὁ δ' ἀγρὸς οὗτος συνέχεται τῷ λόφῳ. Ἐὰν δύνασαι νὰ προχωρήσῃς μετὰ τῶν ἱππέων σου μέχρι τοῦ ἀγροῦ ἐκείνου, θὰ εὑρεθῇς εἰς τὰ νῶτα σχεδὸν τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκεῖ ἀφίνεις τοὺς ἵππους ν' ἀναπνεύσωσιν ὀλίγον καὶ ἔπειτα καλπαστικῶς ἀνέρχεσαι τὸν λόφον. Εἶνε ἀνάγκη νὰ κυριεύσωμεν τὸ πυροβολικόν των.

Ὁ Γεώργιος, ἀποχαιρετίζων τὸν δοῦκα προσέκλινεν, ἀλλ' οὗτος ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα.

— Χαῖρε, ἀνδρεῖε μου νέε, εἶπε. Μετ' ὀδύνης σᾶς ἐπιφορτίζομεν ἐκστρατείαν τόσον ἐπικίνδυνον, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ἄλλον ἀρχηγὸν ἀνδρειότερον καὶ ἐπιτηδειότερον σοῦ.

Αἱ παρειαὶ τοῦ νεανίου ἐκαίοντο ἐξ ἐνθέρμου ζήλου ὅταν ἤκουσε τὰς λέξεις ταύτας, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἐσπινθηροβόλουν ἐκ γενναιότητος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἄρχον, διὰ τὴν νέαν ταύτην ἀπόδειξιν τῆς ἐμπιστοσύνης σας ἀνέκραξε. Μὲ ἀνταμείβετε οὕτω καλλίτερον ἢ ἐὰν μοὶ ἐχαρίζητε τὸ ὡραιότερον ἀνάκτορον. Χαῖρε, πάτερ μου, ἀσπάσθητι

ἡμέρας του, καὶ ἀδιατάρακτον ἄγει τὸν βίον ὁ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς θορυβωδεστάτης καὶ πολυανθρωποτάτης τῶν πόλεων. Ἡ ἡσυχία εὕρηται εἰς τὴν καρδίαν. Εἰς τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον μᾶλλον ἢ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν δέον νὰ τὴν ἀναζητῶμεν ὅσοι ἔσχομεν τὴν ἀτυχίαν νὰ τὴν ἀπολέσωμεν. Νομίζεις ὅτι ἐδῶ, εἰς τὴν θυμήρη μοναξίαν τῆς Ἀνωμερᾶς, μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ τῶν περισπασμῶν του, φαντάζεσαι ὅτι ἡσύχασα ἀπὸ τοῦ ταράσσοντός με σάλου; Εἶδές ποτε τὴν ὄρνιν τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὸ θανατηφόρον βέλος ἐμπεπηγμένον εἰς τὸ πλευρόν, τανύουσαν πτέρυγας καὶ ἰθύνουσαν τὴν πτῆσιν πόρρω τῶν θέσεων ἔνθα ἐτραυματίσθη; Καὶ τί ἐὰν ἔφυγε μακράν; Μήπως δὲν φέρει ἐν ἑαυτῇ τὴν αἰτίαν καὶ τὸ ὄργανον τοῦ θανάτου; Μὲ τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ τὴν ἀπόγνωσιν εἰς τὴν ψυχὴν κατέφυγον καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς πατρίους τούτους καὶ ὡραίους λοφίσκους, ἔνθα ἤλπισα ἂν οὐχὶ τὴν λήθην τοὐλάχιστον μικρὰν ἄνεσιν. Ἀδύνατον! Εἰς τὸ πλευρόν μου φέρω ἰσχυρῶς πεπηγμένον τὸ βέλος τῆς ὀδύνης. Καί, σοὶ ὁρκίζομαι Λυσίμαχε, εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν ἀγαπητῶν προσώπων ὅσα δὲν ζῶσι πλέον εἰς τὴν γῆν, ὅτι οὐδένα ἐνοχῆς νυγμὸν αἰσθάνομαι ἐν ἐμοί, διότι δὲν ἔπταισα. Ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ καταστῇ μᾶλλον ἐπώδυνος ἡ ἠθική μου κατάστασις βεβαίως θὰ καθίστατο ἐὰν ἡ ἀδυσώπητος συνείδησις μοὶ ἔλεγεν ὅτι ἐγενόμην ἄθλιος, ὅτι ἐδείχθην ἀνάξιος τῆς ἐμπιστοσύνης ἢ τῆς τρυφερότητος πλάσματος ἀπείρου ὅπερ ἐγὼ αὐτὸς ἠσθανόμην ὅτι εἶχον καθῆκον νὰ προφυλάττω. Ἀσήμαντος ὑπῆρξε τῆς ψυχρότητος ἡ ἀφορμή. Ἀπώλεσα ἐν τούτοις τὴν Στρατονίκην καὶ οὐδεμίαν ἔχω πλέον ἐλπίδα νὰ τὴν συναντήσω που, καὶ ἐπανακτήσω τὴν καρδίαν της. Ἀποτελεῖ, Λυσίμαχε, ἀναπόσπαστον τῆς εὐτυχοῦς ζωῆς μου μέρος ἡ καρδία τῆς Στρατονίκης. Μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνην τοῦ λόγου ἣν παρέχει εἰς τὸν ἀξιοπρεπῆ ἄνθρωπον ἡ συναίσθησις τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀθωότητος, ἤθελον διασκεδάσει τὰς προκαταλήψεις καὶ τὰς ὑπονοίας ἀστινας ἡ μοχθηρία τῶν ἀνθρώπων, εὐδαιμονοῦσα ὁσάκις κατορθώσῃ νὰ διαπράξῃ τὸ κακόν, ἔσπειρε μεταξὺ τῆς Στρατονίκης καὶ ἐμοῦ. «Δός μοι καὶ πάλιν τὴν καρδίαν σου φίλη, καὶ εἰς τὸ νεκρωθὲν στῆθός μου χῦσον καὶ πάλιν τὴν ζωὴν διὰ τοῦ πλούτου τοῦ σεμνοῦ σου αἰσθήματος» θὰ ἔλεγον πρὸς τὴν κόρην τῶν ὀνείρων καὶ τῶν στοχασμῶν μου· «ἐὰν μοὶ ἀρνηθῇς ὅ,τι δὲν θέλεις ἢ δὲν δύνασαι πλέον νὰ διαθέσῃς, δός μοι τὴν ἐκτίμησίν σου. Χάνων τὴν καρδίαν σου εἶμαι δυστυχέστατος· τί μοὶ μένει πλέον ἐὰν ἐκπέσω καὶ ἀπὸ τῆς ὑπολήψεώς σου;».

Ὁ κώδων τῆς ἑσπερινῆς προσευχῆς ἠχεῖ ἀπὸ τοῦ κωδωνοστασίου τῆς μονῆς τοῦ Παλαιοκάστρου. Ἀπὸ τῶν ρεμβασμῶν μου, οἱ βραδέως ἀποσβεννύμενοι ἦχοι, μ' ἐπαναγουσιν εἰς τὴν πραγματικότητα, εἰς τὸ παρὸν αὐτό, οὐτινος τὴν πικρίαν φοβοῦμαι ν' ἀναμετρήσω. Μετὰ χαλαρῶν ἀναπάλσεων ἐξέπνευσε καὶ ὁ ὕστατος τοῦ κώδωνος ἦχος. Ὁ ἥλιος ἔδυσε. Πόσον εἶναι μαγευτικὸν τὸ θέαμα τῆς Ἀνωμερᾶς θεωρουμένης ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς Κουκουλοῦς καὶ τῶν περὶ τὸ Παλαιόκαστρον λοφίσκων! Εὐτυχεῖς ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς ἑστίας των οἱ αὐτάρκεις χωρικοί, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας βρέξαντες διὰ τοῦ ἱδρῶτος τὴν γῆν, καὶ πλούσιοι ἐν τῷ σμικρῷ ὅπερ ἐλπίζουσι νὰ συνάξωσι κατὰ τὴν ὥραν τῆς συγκομιδῆς. Βλέπω τὸν βοῦν σπεύδοντα πρὸς τὸν σταῦλον. Πεφορτισμένον τὸ ὑποζύγιον ἀκολουθεῖ, καὶ ἀπωτέρω φαίνεται ὁ χωρικὸς ἀνυπόμονος ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἀγίαν χαρὰν τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας. Ψιθυρίζω τὸν ψαλμὸν ἐκεῖνον τοῦ Προφητάνακτος ὃν ἔμελπε θεωρῶν καταδυόμενον τὸν ἥλιον, καὶ τὴν νύκτα βραδέως ἐπερχομένην. Πόσον εἶναι ὡραῖον, καὶ ποίαν ἐμπνέει τὴν γαλήνην ἡ ὥρα αὕτη καὶ ἡ θέα!...

Χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω, ἀπὸ ἀγροῦ εἰς ἀγρόν, καὶ ἀπὸ λόφου εἰς λόφον φερόμενος ἔφθασα τὰ πρῶτα τείχη τῆς μονῆς τοῦ Παλαιοκάστρου. Διατί, Λυσίμαχε, ἡ βαρεῖα αὕτη μελαγχολία ἥτις ἐσκίασε τὴν ψυχήν μου; Διατί ὁ μυστηριώδης φόβος ὁ κατακλύσας αἴφνης τὴν καρδίαν μου... Μικρὸς οἰκίσκος αἴρεται πλαγίως παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς μονῆς. Ἐκεῖ ἔστην ταλαντευόμενος, καὶ μὴ τολμῶν νὰ εἰσέλθω ἐντὸς τῆς γυναικείας μονῆς ἧς αἱ πύλαι δὲν εἶχον ἔτι κλεισθῇ. Ἐκεῖθεν ἐθεώρησα τὴν ὑπὸ τοὺς πόδας μου μικρὰν κοιλάδα τῆς Μαοῦς, καὶ τὸ ἀνώμαλον ἔδαφος ὑπὸ μικρῶν λοφοσειρῶν διακοπτόμενον ἀλληλοδιαδόχως, ποῦ μὲν καταπρόσινον ἐκ τῶν φυτειῶν τῆς ἀμπέλου καὶ τῶν παντοίων σιτηρῶν καὶ ὀσπρίων, ποῦ δὲ ξηρὸν καὶ κατάστικτον ἀπὸ τῶν ἀγροτικῶν οἰκίσκων τῶν ἀτάκτως τῇδε κακεῖσε ἐσπαρμένων ἐπὶ τῶν λόφων καὶ τῆς κοιλάδος. Ὑψηλή, φαλακρά, καὶ κυκλικὴ ὀροσειρὰ ἀπέρασσε τὴν χθαμαλὴν ἔκτασιν, καὶ ἐκεῖθεν τῶν ὑψηλῶν καὶ ἀποκρήμνων τῆς νήσου βουνῶν εὐρεῖα ἐξετείνετο ἡ κυανῆ θάλασσα. Ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ἐγγὺς βράχου καθεσθείς, ἐθεώρουν ἀπλήστως τὸ πρὸ ἐμοῦ πανόραμα, καὶ τοῦ ἡλίου τὰ ὕστατα πυρὰ ὠχριῶντα βραδέως πρὸς τὴν δύσιν. Θεέ! ποῖον βάρος μελαγχολίας ἀκαταλήπτου καὶ ἀνερμηνεύτου πιέζει τὴν πάσχουσαν ψυχήν μου! Ἠρέμα ἐσείοντο παρὰ τοὺς πόδας μου οἱ θάμνοι τοῦ ἐδάφους, οἱ μυλωθροὶ ἔστρεφον πρὸς τὸν ἄνεμον τὸν χορτοσκεπῆ κῶνον τοῦ ἀνεμομύλου των, καὶ ἠδέως κελαδοῦντα τὰ λάλα πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπεσύροντο διὰ ταχείας καὶ φαιδρᾶς πτήσεως εἰς τὰς ἀπροσίτους φωλεὰς των. Ὦ! ποῖον μελαγχολικὸν θέλγητρον ἐνέχει τοιαύτη σκηνή, κατὰ τοιαύτην ὥραν ἐκτυλισσομένη καὶ ὑπὸ τὰς ἠθικὰς περιστάσεις ὑφ' ἃς διετέλουν τὰς στιγμὰς ἐκείνας....

Οἱ στρόφιγγες τῆς θύρας τῆς μονῆς

ἔτριζαν βωβῶς. Τὰ ἀναπεπταμένα φύλλα ἐκλείσθησαν, σκότος δὲ καὶ σιωπὴ ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς κοιλάδος καὶ τοῦ ὄρους. Βραδέως χωρῶν κατέλιπον τὰς πέριξ τῆς γυναικείας μονῆς θέσεις. Αἴσθημα δυσεξήγητον, ἀλλὰ πενθίμου μελαγχολίας συνεῖχε πάντοτε καὶ ἐβάρυνε τὴν καρδίαν μου. Καὶ ὅτε διέκρινον εἰς τὴν ἀπόστασιν τὰ τείχη τοῦ μοναστηρίου αἰρόμενα ὡς φάσμα πελώριον διὰ μέσου τοῦ σκότους, ἠσθάνθην φρικίασιν ὡσεὶ ἂν ἔβλεπον στηθεῖσαν λαμπτόμον ἐφ' ἧς τὴν πρωΐαν θὰ ἐτελεύτα ὕπαρξις φίλη καὶ προσφιλής. Ἐπίεσα ἰσχυρῶς τὸ στῆθος μου, ἀλλὰ δὲν κατέστειλα τὴν ἐσωτερικὴν πίεσιν τῆς καρδίας. Ἐζήτησα νὰ ἀποτρέψω τοὺς πενθίμους λογισμοὺς ἀπαγγέλλων ἠρέμα ἔζοχα τῆς Γραφῆς χωρία, μεστὰ ἐμπνεύσεως καὶ μεγαλοπρεπείας. Ἀλλ' ἡ μνήμη ἠρέσκετο προδίδουσά με, καὶ τὰ χείλη μου ὁρμεμφύτως ἐψέλλισαν τὸ ἀνεπίληστον ὄνομα τῆς Στρατονίκης....

(Ἕπεται συνέχεια)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΕΡΟΝΤΟΣ

Κύριε Διευθυντά,

Μετ' ἐνδιαφέροντος παρηκολούθησα τὴν μεταξὺ τῶν κκ. Ν. Δαμαλᾶ καὶ Γ. Λαμπάκη ἐγερθεῖσαν περὶ καλυμμαυχίου συζήτησιν.

Εἶμαι γέρων πρεσβύτερος, ὅλον μου τὸν νεανικὸν βίον διήνυσα ὡς ἀρχιδιάκονος ἱερογραμματεὺς καὶ ἐπιστήθιος φίλος σεβαστῶν καὶ ἐπιφανῶν ἀρχιερέων τῆς Ἑπτανήσου καὶ ἐπὶ γενεὰν σχεδὸν ἐδίδαξα ἐν τῇ Ἐκκλ. Ῥιζαρείῳ Σχολῇ· ἐπειδὴ δὲ ἀναγινώσκων τὰ περὶ καλυμμαυχίου, ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, δῆλον ὅτι τὰ εἰς τὰς ἡμέρας μου ἐν χρήσει καλύμματα τῶν ἱερέων, τὰ ὁποῖα νῦν ἐντελῶς ἐξηφανίσθησαν, διὰ τοῦτο ἔκρινα καλὸν πρὸ ἡ ἡ πλὰξ τοῦ τάφου ἐπιβάλῃ εἰς τὸ στόμα μου τὴν αἰώνιον σιγήν, νὰ σᾶς γράψω δύο λέξεις περὶ τούτων.

Ἐν πρώτοις, νομίζω ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ κ. Λαμπάκης, συνηγορῶν μᾶλλον ὑπὲρ τῆς λέξεως καλυμμαύχιον, ἤτοι κάλυμμα αὐχένος, διότι ὅλα τὰ εἰς τὰς ἡμέρας μου τῶν γερόντων ἱερέων ἀποστολικὰ καλυμμαύχια, εἶχον ὀπίσω ἰδιαίτερον τεμάχιον ὑφάσματος μὲ τὸ ὁποῖον ἐκαλύπτετο ὁ αὐχήν. Ἂν δὲ δεχθῶμεν τὸ ὄνομα καμηλαύχιον, δὲν εἶναι διόλου παράδοξον νὰ παράγεται ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς καμήλου, διότι ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ τὸν ἱερέα *Ἰωάννην Πεφάνην* ἐκ τοῦ χωρίου τῆς Κεφαληνίας Δειλινάτα, ὅτι ἐφόρει ὑψηλόν, ὄρθιον ὡς τῶν Ῥώσσων καλυμμαύχιον περιβεβλημένον μὲ χονδρὸν τρίχινον ὕφασμα [ὡσὰν γαμπάς, ὡς εἶναι ἡ κάπες τῶν χωρικῶν], εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ἐποχὴν ἐνθυμοῦμαι ὅτι οἱ πλοίαρχοι ἐφόρουν ὅμοια τρίχινα ἐπανωφόρια τὰ ὁποῖα ἦσαν πλεγμένα ἀπὸ τρίχας καμήλου.

Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰ διάφορα σχήματα, εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν Κεφαλληνίαν, οἱ ἱερεῖς ἐφόρουν δύο εἰδῶν καλυμμαύχια, τὸ λεγόμενον ἀποστολικόν, περὶ οὗ ἀρκετὰ ἔγραψεν ὁ κ. Λαμπάκης καὶ τὸ ὑψηλὸν ὄρθιον καλυμμαύχιον, ὅπως τὸ ἔχουν σήμερον οἱ Ῥῶσσοι· μερικοὶ ἱερεῖς εἶχον τοῦτο ἐκ βελούδου καὶ ἄλλοι ἀπὸ συνήθη τσόχαν, καὶ τοῦτο δὲ ὀπίσω κατέβαινεν ὀλίγον πρὸς τὰ κάτω τοῦ αὐχένος.

Ἐκ παραδόσεως δὲ γνωρίζω καὶ τοῦτο ὅτι ὁ πρὸ τοῦ Ἰωανικίου ἀρχιερεὺς *Γεράσιμος ὁ Κλάδας* † 1782, ἐφόρει εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντὶ μίτρας μαῦρον ὑψηλὸν ὄρθιον ἀπὸ βελοῦδον καλυμμαύχιον.

Τὰ σήμερον ἐν χρήσει γυριστὰ πρὸς τὰ κάτω καλυμμαύχια, ἦσαν ἄγνωστα.

Εἰς δὲ τὴν Ζάκυνθον ἤμην δεκαεξαετὴς περίπου καὶ ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα ὅτι ὁ ἱερεὺς *Παπᾶ Καντούνης* ὁ περίφημος ζωγράφος, ἐφόρει τὸ ἀποστολικὸν καλυμμαύχιον καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἐφόρει πλατύγυρον ΣΚΙΑΔΙΟΝ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέμοντο καὶ δύο φοῦντες χρωματιστές.

Ὡσαύτως τοιοῦτον ἱερατικὸν ΣΚΙΑΔΙΟΝ ἐνθυμοῦμαι λαμπρότατα ὅτι ἐφόρει καὶ ὁ ἱερογραμματεὺς τοῦ μακαρίτου Μητροπολίτου Ζακύνθου Διονυσίου Ντελάζαρη, ὁ *Στυλιανὸς Χαλκοματᾶς*, καθὼς καὶ ἄλλοι ἱερεῖς τῆς πόλεως Ζακύνθου.

Εἰς τὰς λιτανείας μάλιστα ὁ Εὐταξίας τῆς Μητροπόλεως προεπορεύετο τῶν ἱερέων καὶ ἐκράτει τὸ ΣΚΙΑΔΙΟΝ τοῦ πρωτόπαπα.

Ὅτε δὲ ἀνεφάνη καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑπτανήσου ἡ *μόδα* διὰ νὰ εἴπω οὕτω τῶν σημερινῶν καλυμμαυχίων, οἱ ἱερεῖς Κερκύρας ἔκαμαν κοινὴν ἀναφορὰν εἰς τὸν πρὸ τοῦ Ἀθανασίου Μητροπολίτην Κερκύρας *Χρύσανθον* τὸν στενόν μου καὶ ἐπιστήθιον φίλον, ὅπως τοῖς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀλλάξουν καὶ οὗτοι τὸ ἀρχαῖον ἁπλοῦν ἀποστολικὸν κάλυμμα καὶ φορέσωσι τὸ νῦν ἐν χρήσει καλυμμαύχιον, ἀλλὰ ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος καὶ ὀρθόδοξος Ἀρχιερεύς, ὅστις ἐγίνωσκεν τί θὰ εἴπῃ οἱ ἱερεῖς του νὰ ἀκολουθοῦν τὰς διαφόρους *μόδας* τῶν ἐποχῶν, ἄλλην ἀπάντησιν δὲν τοὺς ἔδωκεν εἰ μὴ μόνον ἔγραψεν εἰς τὴν ἀναφορὰν τῶν ἱερέων τὰ ἑξῆς: «*Μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια ἃ ἔθετο οἱ Πατέρες σου.*» Τὴν ἀπάντησιν ταύτην νομίζω ἀρκετήν, ὅπως δείξω πόσην ἀγάπην οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἠσθάνοντο διὰ τὰ πάτρια καὶ πόσον τοὐναντίον μῖσος διὰ πάντα νεωτερισμόν. Περαίνων τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας καὶ ἐννοῶν τὸν πρὸ αἰώνων ἐπίβουλον σκοπὸν τῆς Δύσεως, παρακαλῶ ὁλοψύχως τὸν εὔσπλαγχνον Θεόν, ὅπως συνετίζῃ καὶ φωτίζῃ πάντας τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς καὶ ἰδίως τοὺς Ἕλληνας ὅπως οὗτοι αἰσθανθῶσι τὴν ἀπάς τὴν των καὶ ἐξακολουθῶσι διατηροῦντες ἀπαρασαλεύτως τὰ *πατροπαράδοτα* πρὶν ἀνεπαισθήτως μᾶς φραγγεύσουν, ἐκτελουμένου οὕτω τοῦ δολίου σκοποῦ τῆς Δύ-

---

τὴν γυναῖκά μου ἀντ' ἐμοῦ.

— Δὲν ἐννοῶ, ἀπήντησε μειδιῶν ὁ γέρων Λιχτενσταΐν. Θὰ ἔλθω μετὰ σοῦ...

— Ὄχι, θὰ μείνητε πλησίον μου, γηραιέ μου φίλε. Θέλετε νὰ μοὶ ἀφήσητε σύμβουλον καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀκόμη τὸν καγκελάριον. Θὰ διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ βλαφθῶ, ὅσον καὶ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε συμβουλῶν του. Μείνατε πλησίον μου καὶ μὴ βραδύνητε τόσον τοὺς ἀποχαιρετισμούς σας. Πρέπει ὁ υἱός σας ν' ἀναχωρήσῃ.

Ὁ Λιχτενσταΐν ἔσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ Γεωργίου. Οὗτος ἀναπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν μειδιῶν, πλήρης εὐγενοῦς θάρρους καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησε μετὰ τῶν ἱππέων του καὶ τῶν ἀστῶν τῆς Στουτγάρδης, ἀναφωνῶν· Ζήτω ὁ Οὐλρῖχος! Ὁ Γεώργιος πορευόμενος κατὰ μῆκος τοῦ δάσους ἐξήτασε προσεκτικῶς τὴν τάξιν τῆς μάχης. Οἱ Βυρτεμβέργιοι κατεῖχον καλὴν θέσιν, διότι ἐπροστατεύοντο ὑπὸ τοῦ δάσους καὶ τοῦ Νέκαρ, αἱ δὲ πτέρυγές των καὶ τὸ κέντρον των ἦσαν ἀρκούντως ἰσχυρά, ὅπως ἀντιστῶσιν εἰς προσβολὴν ἱππικοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἐὰν παρεσύροντο ἔζω τῆς θέσεως ταύτης, θὰ ἔχανον ὅλα τὰ πλεονεκτήματά των, διότι θ' ἄφινον τότε μέγα κενὸν μεταξὺ τοῦ δάσους καὶ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἢ ἐὰν διενοοῦντο νὰ πληρώσωσιν αὐτὸ θὰ ὑπεχρεοῦντο τοσοῦτον ν' ἀναπτυχθῶσιν ὥστε αἱ δυνάμεις των θὰ κατετέμνοντο καὶ εὐχερέστερον θὰ κατεβάλλοντο τότε. Τὸ ὀλιγάριθμον τῶν Βυρτεμβεργίων, ἔβλαπτεν αὐτοὺς ἐπίσης πολύ, διότι ὁ ἐχθρὸς εἶχε διπλάσιον στρατόν. Ἐν τῇ στενῇ κοιλάδι δὲν ἠδύνατο, εἶνε ἀληθὲς ν' ἀναπτύξῃ πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις καὶ ὀλιγίστους ἄνδρας ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιῇ συγχρόνως. Τοῦτο ὅμως ἤρκει διὰ ν' ἀπασχολῇ ἀκαταπαύστως τοὺς στρατιώτας τοῦ δουκὸς ἐν ᾧ ὁ ἐχθρὸς ἐφύλαττεν οὕτω πάντοτε νέα στρατεύματα, φόβος δ' ἐκ τούτου ὑπῆρχε μήπως οἱ ἐξακισχίλιοι Βυρτεμβέργιοι καὶ ἐὰν ἠμύνοντο ἀνδρειότατα ἤθελον ἐπὶ τέλους ἐξαντληθῇ ἐκ τοῦ κόπου.

Ὁ Γεώργιος μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν εἰς τὸ δάσος μετὰ τῶν ἱππέων του προχωρῶν ἐν σιωπῇ καὶ μετὰ περισκέψεως, διότι ἐγνώριζε πόσον κακὸν εἶνε διὰ τοὺς ἱππεῖς νὰ προσβληθῶσιν ἐντὸς δάσους ὑπὸ πεζῶν. Ἐν τούτοις ἀκωλύτως ἔφθασαν μέχρι τοῦ ὑποδειχθέντος ὑπὸ τοῦ δουκὸς ἀγροῦ. Πρὸς τὰ δεξιά, ἐκεῖθεν τοῦ δάσους ἡ μάχη ἦτο ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ἀκμῇ. Αἱ κραυγαὶ τῶν ἐφορμώντων, τὸ πῦρ τῶν τηλεβόλων, ὁ κρότος τῶν τυμπάνων φοβερῶς ἀντήχουν πανταχόθεν.

Πρὸ αὐτῶν ὑψοῦτο ὁ λόφος ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου μέγας ἀριθμὸς μεγάλων τηλεβόλων ἐσάρωνον τὰς τάξεις τῶν Βυρτεμβεργίων.

Ὁ λόφος οὗτος ὑψοῦτο ἠρέμα ἐκ τοῦ μέρους τοῦ δάσους, ὁ δὲ Γεώργιος ἐθαύμασε τὸ βλέμμα τοῦ δουκός, ὅπερ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀνεκάλυψε· τὸ σημεῖον τοῦτο· διότι ἐξ οἱουδήποτε ἄλλου μέρους ἡ προσβολὴ θὰ ἦτο ἀδύνατος τοὐλάχιστον δι' ἱππικόν. Τὸ πυροβολικὸν καθ' ὅσον ἠδύναντο νὰ ἴδωσι κάτωθεν, αὐτὸ δὲν ἐπροστατεύετο ἢ ὑπὸ ὀλιγίστων στρατιωτῶν, καὶ ὅταν οἱ ἵπποι ἀνέπνευσαν ὀλίγον, ὁ Γεώργιος παρέταξε τὴν ἴλην του καὶ ὥρμησε τροχάδην ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἱππέων του. Ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἀνῆλθον εἰς τὸν λόφον καὶ ὁ Γεώργιος ἐφώνησεν εἰς τοὺς πυροβολητὰς τῆς Συμμαχίας νὰ παραδοθῶσιν.

Ἐδίσταζον, ἀλλ' οἱ κρεοπῶλαι καὶ σαγματοποιοὶ τῆς Στουτγάρδης ἀπήλλαξαν αὐτοὺς τοῦ κόπου ν' ἀποφασίσωσι. Διότι διὰ τῶν τρομερῶν κτυπημάτων των ἔσχισαν τὰ κράνη καὶ τὰς κεφαλάς των, ὥστε ὀλίγοι ὑπελείφθησαν δυνάμενοι ν' ἀμφισβητήσωσιν αὐτοῖς τὰ πυροβόλα. Ὁ Γεώργιος ἔρριψεν ἀκτινοβόλον βλέμμα ἐπὶ τῆς κοιλάδος ἐν ᾧ ἵστατο ὁ δούξ. Ἤκουσε τὰς εὐφροσύνους κραυγὰς τῶν Βυρτεμβεργίων ἀνερχομένας μέχρις αὐτοῦ ἐκ χιλίων στομάτων. Εἶδε πῶς προὐχώρουν νῦν μετὰ περισσοτέρου θάρρους, διότι οἱ κυριώτεροι ἐχθροί των, τὰ ἐπὶ τοῦ λόφου τηλεβόλα, εἶχον σιγήσει.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν θριαμβευτικὴν ταύτην στιγμὴν ἐσκέφθη ὅτι ὑπελείπετο εἰς-έτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ δευτέρου μέρους τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἡ ὑποχώρησις, διότι καὶ οἱ τῆς Συμμαχίας παρετήρησαν ὅτι τὸ πυροβολικὸν των ἐσίγησεν αἴφνης καὶ οἱ ἀρχηγοί των ἀπέσπασαν ἀμέσως ἴλην ἱππικοῦ, ὅπως ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ λόφου.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε πλέον καιρὸς νὰ παραλάβωσι τὰ βαρέα πυροβόλα, ὁ Γεώργιος διέταξε νὰ τὰ καρφώσωσι καὶ νὰ πληρώσωσιν αὐτὰ χώματος καὶ λίθων, διὰ νὰ μὴ δυνηθῶσι πλέον νὰ τὰ μεταχειρισθῶσιν. Ἔπειτα παρετήρησεν ὅτι τὰ στρατεύματα τοῦ δουκὸς ὑπεχώρουν, μεταξὺ δὲ αὐτοῦ καὶ τῶν ἰδικῶν του, ὑπῆρχεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ δάσος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἐχθρικὸς στρατός.

Ἐὰν προσεβάλλετο ὑπὸ ἱππικοῦ μόνον, ἡ ὑποχώρησις διὰ τοῦ δάσους ἦτο δυνατή, διότι καὶ ὁ ἐχθρὸς θὰ εἶχε τὰς αὐτὰς νὰ ὑπερνικήσῃ δυσχερείας. Ἀλλὰ δὲν διέλαθεν αὐτὸν ὅτι μέγας ὄγκος πεζικοῦ προὐχώρει πρὸς τὸ δάσος, ὅπως τῷ κόψῃ τὴν ὑποχώρησιν ἐκ μέρους τούτου. Νὰ ζητήσῃ τις νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ μεγάλου στρατοῦ τῆς Συμμαχίας μεθ' 160 στρατιωτῶν θὰ ἦτο ἀνωφελὴς καὶ ἀπονενοημένη τόλμη. Δὲν ἔμενε λοιπὸν ἢ μία μόνη ὁδὸς καὶ δι' αὐτῆς ἦτο πιθανότερον νὰ ἀπολεσθῇ μᾶλλον ἢ νὰ σωθῇ· ἀριστερόθεν τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ ἔρρεεν ὁ Νέκαρ. Ἑτέρωθεν τοῦ ποταμοῦ οὐδεὶς ἐχθρὸς ὑπῆρχεν. Ἐὰν λοιπὸν κατώρθου νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην, ἦτο δυνατὸν νὰ συνενωθῇ μετὰ τοῦ δουκός. Οἱ ἱππεῖς τῆς συμμαχίας 500 περίπου εἶχον ἤδη φθάσει εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου. Ὁ Γεώργιος ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν τὸν Τροῦσσες Βάλδμπουργ, ἀντὶ δὲ νὰ παραδοθῇ εἰς αὐτὸν θὰ προὐτίμα μυριάκις νὰ ἐκτεθῇ εἰς βέβαιον θάνατον.

Ἔδειξε λοιπὸν εἰς τοὺς ἀνδρείους Βυρ-

σεως ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὑπούλως αὕτη ἐπλήρωσε τὴν ὅλην Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολὴν Δυτικῶν καθιδρυμάτων.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΤΣΑΒΙΝΟΣ,
πρεσβύτερος.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΑΡΓΑΣ

Γ'

ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΓΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΤΟ
ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΤΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

«Τῷ ἐξοχωτάτῳ καὶ ἐγκρίτῳ συνεδρίῳ. Ἐρχόμεθα εἰς τὰ φιλογενῆ, καὶ συμπαθῆ σπλάχνα μετὰ θερμῶν δακρύων παρακαλοῦντες τὰ ἀπολάυσωμεν (καθὼς καὶ πάντοτε) τὴν χριστιανικὴν καὶ πατρικὴν ὑπεράσπισιν.

Ἡ θερμὴ ἡμῶν δέησις εἶναι αὕτη· ὁ ὑψηλότατος βεζὶρ ἑτοιμάζεται, αἱ φιλικαὶ τῶν γειτόνων μας εἰδήσεις τὸν ἀποφασίζουν διὰ ἐδῶ· ἡμεῖς ταραττόμεθα διὰ τὴν ἀδυναμίαν μας, καὶ ταραττόμεθα προστρέχοντες ζητοῦντες ἔλεος.

Μὴ παραβλέψητε τὸ ὁμόπιστον γένος καὶ κατασταθῆ βορά, καὶ ἅμα θυσία ἄδικος ὅτι αὐτὸ εἶναι ἕνα προμήνυμα δυστυχίας καὶ τῶν ἐναπολειφθέντων ὁμοπίστων χριστιανῶν.

Διὸ πέμπομεν κοινῶς τοὺς παρόντας δύω πατριώτας κύριον Ἀναστάσιον Δημουλίτζαν καὶ κὺρ Θεόδωρον Δεσίλαν, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἀφκετὴ ἡ ἔγκριτος ἡμῶν φρόνησις νὰ δώσῃ κάθε ὀγλήγωρον ἀντιφάρμακον τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς πάθους, καὶ ἐσμέν.

Τοῦ ἐγκρίτου ἡμῶν συνεδρίου
Εὐπειθέστατοι δοῦλοι
Πάργιοι.

Δ'

ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΓΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΚΑΒΒΑΛΙΕΡΟΝ ΑΛΕΞΙΟΝ

«Τὴν εὐγένειαν της Καββαλὶρ' Ἀλέξιε δουλικῶς καὶ μετὰ θερμῶν δακρύων προσκυνοῦμεν ἀπαξάπαντος.

Ποτὲ δὲν ἔλειψεν ἡ ἀδυναμία μας βοηθουμένη πατρικῶς παρὰ τοῦ ἀνικήτου στόλου τῆς Ῥωσσίας ὅταν εὑρισκόμεθα ἐνοχλούμενοι παρὰ τοῦ ὑψηλοτάτου Βεζίρ.

Τώρα πάλιν ἐνοχλούμεθα κατὰ τὸν ἄνωθεν τρόπον καὶ ἡ ἑτοιμασία του εἶναι διὰ ἐδώ, κατὰ τὰς φιλικὰς εἰδήσεις ὁποῦ ἔχομεν.

Διὸ προτρέχομεν πάλιν θερμῶς ζητοῦντες ἔλαιον διὰ τὸν λύχνον, ὅτι κινδυνεύει νὰ σβύσῃ καὶ τὸ σβύσιμόν του προξενεῖ μὲν εἰς τοὺς ζῶντας ἀπαρηγορήτους θρήνους, καὶ εἰς τοὺς θανόντας δικαίαν κρίσιν.

Εἴμεθα βέβαιοι λοιπὸν ὅτι ἡ φυσική σας εὐσπλαχνία θέλει προφθάσει τοὺς κινδυνεύοντας καταβυθισθῆναι ἐφάπαξ διὸ ἐστείλαμεν τοῦ παρόντας πατριώτας κὺρ Ἀναστάσιον Δημουλίτζαν καὶ κὺρ Θεόδωρον Δεσίλαν ὁποῦ νὰ λάβουν τὴν εὐσπλαχνον σας ἀπόφασιν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

— Ἐξεδόθη ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ ὁ λόγος τῆς Α. Υ. τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σάμου *Ἀλεξάνδρου Καραθεοδωρῆ* κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων Συνελεύσεως ἐν Μυτιληνιοῖς Σάμου τῇ 2 Ἰουλίου, ἐν ἑτέρῳ δὲ φυλλαδίῳ ἡ Ἀπάντησις τῆς Α. Γενικῆς τῶν Σαμίων Συνελεύσεως εἰς τὸν λόγον τοῦτον.

Μεθ' ὅλην τὴν κατὰ τῶν τοιούτων λόγων ὑπάρχουσαν παρ' ἡμῖν προκατάληψιν ἀνέγνωμεν τούτους ἐπισταμένως καὶ ἐξετιμήσαμεν τὴν περὶ τῆς εὐημερίας τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν μέριμναν τοῦ Ἑλληνος Ἡγεμόνος καὶ τὴν πατριωτικὴν τῶν Σαμίων πληρεξουσίων ἐργασίαν.

— Ἐκ τῶν καταστημάτων τοῦ Hachette ἐν Παρισίοις ἐκδίδεται κατὰ φυλλάδια παγκόσμιος ἁπλας τῆς νέας μεσαιωνικῆς καὶ ἀρχαίας γεωγραφίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ. κ. Collin καὶ Delaune. Τὸ ἔργον περιέχει καὶ ἀναλυτικὴν εἰσαγωγὴν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν κ. κ. Vivien de Saint-Martin καὶ Schrader.

— Ἐξεδόθη ὁ δεύτερος τόμος τοῦ ἔργου τοῦ κ. J. Quicherat «Ἀνάμικτα ἱστορίας καὶ ἀρχαιολογίας»· ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται περὶ τῆς ἀρχαιολογίας τοῦ Μέσου αἰῶνος.

— Ἐν τῷ φυλλαδίῳ τοῦ Αὐγούστου τοῦ περιοδικοῦ Revue des deux Mondes ἐδημοσιεύθη σπουδαία διατριβὴ τοῦ κ. Alfred Fouillée «ὁ αὐτόματος ἄνθρωπος».

— Ἐξεδόθη ὑπὸ Henri Omont Γενικὸν Εὑρετήριον τῶν Ἑλληνικῶν Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης (Μέρος πρῶτον).

— Ἡ ὑπὸ τοῦ H. de Sybel συγγραφεῖσα «Ἱστορία τῆς Εὐρώπης κατὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν» μεταφράζεται εἰς τὸ Γαλλικὸν ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Marie Dosquet. Ἡ μετάφρασις ἐπιθεωρεῖται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως περιέχει δὲ τοῦ αὐτοῦ εἰσαγωγὴν γεγραμμένην διὰ τὴν γαλλικὴν ἔκδοσιν. Πρό τινος ἐξεδόθη ὁ πέμπτος τόμος τῆς μεταφράσεως, ὁ δ' ἕκτος καὶ τελευταῖος θὰ ἐκδοθῇ περὶ τὸν Σεπτέμβριον.

— Ὁ μέχρι τοῦδε μεταφράσας μετὰ εἰσαγωγῶν καὶ σχολίων δύο τραγῳδίας τοῦ Εὐριπίδου, *Μήδειαν* καὶ *Ἑκάβην* κ. Γεώργιος Μ. Σακόρραφος, ἀγγέλλει καὶ τὴν μετάφρασιν τοῦ *Ἱππολύτου στεφανηφόρου* τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ.

— Ἐξεδόθη τὸ 33ον φυλλάδιον τῆς ἐθνικῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ Hugo.

— Ἡ Gazzetta d'Italia τῆς 12 Αὐγούστου ἐν ἐκτάσει πραγματεύεται περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς οἰκίας τοῦ ποιητοῦ Φοσκόλου, καταχωρίζουσα μετὰ πολλῶν ἐπαίνων καὶ τὰ ἐν τῇ «Ἑβδομάδι δημοσιευθέντα.

— Ἡ Συνέλευσις τῶν Κρητῶν ἐψήφισε πίστωσιν 15,000 γροσίων, ὅπως δοθῇ εἰς τὸν διδάκτορα τῆς φιλοσοφίας κ. Ἀντώνιον Γιανναράκην πρὸς ἔκδοσιν τοῦ *Ἐρωτοκρίτου* μετὰ σχολίων καὶ γλωσσαρίου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σωζομένης παλαιοτέρας ἐκδόσεως.

Ἐπίσης ἀπεφάσισε νὰ δοθῇ ἐκ τῶν ταμείων τῶν Δημογεροντιῶν βοήθημα τῷ φιλέλληνι Ῥώσσῳ Πετρῶφ πρὸς ἔκδοσιν τῶν καὶ ἐν Ἀθήναις γνωστῶν πολυτίμων χωρογραφικῶν τῆς νήσου Χαρτῶν κατ' ἐπαρχίας.

— Προσεχῶς ἀναβιβασθήσεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τῶν «Ὀλυμπίων» ἡ μονόπρακτος ἔμμετρος γαλλικὴ κωμῳδία τοῦ Banville ὁ «Σωκράτης καὶ ἡ σύζυγός του». Ἡ μετάφρασις ἐγένετο ἐμμέτρως ὑπὸ τοῦ φίλου νέου κ. Στ. Ι. Στεφάνου, πιστεύομεν δ' ὅτι θὰ εἶνε ἐπιτυχής. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ θίασος «Μένανδρος» καὶ ταχέως θὰ ἀναβιβάσῃ τὴν χαρίεσσαν αὐτὴν κωμῳδίαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ καλῶς θὰ ἐκμάθῃ τοὺς στίχους. Ἐπιφυλασσόμεθα μετὰ τὴν παράστασιν νὰ κρίνωμεν τὴν κωμῳδίαν ὡς καὶ τὴν μετάφρασιν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἐν ταῖς παρὰ τὰ Προπύλαια ἀνασκαφαῖς τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τῷ βορείῳ τείχει, τῷ ὑπὲρ τὸ Πελασγικόν, ἀνεκαλύφθη κλίμαξ ἀρχαία στενὴ καὶ εἰς τὸ βάθος πρὸς τ' ἀριστερὰ θύρα εἰς γωνίαν ἐκ τόξων δύο λήγουσα ἄνω. Οἱ κατ' ἰσοδομίαν ἑκατέρωθεν τῆς κλίμακος ἐπιμελῶς ᾠκοδομημένοι τοῖχοι καὶ αἱ βαθμίδες εἶνε ἐκ πώρου λίθου πειραϊκοῦ. Ἡ κλίμαξ αὕτη ἦτο χρήσιμος διὰ κατάβασιν τῶν ἐν τοῖς παρακειμένοις δωματίοις διαμενουσῶν ἀρρηφόρων εἰς τὴν πόλιν ἢ διὰ τὴν κατάβασιν εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀγλαούρου, ἂν δὲ ἔχει κτισθῇ πρὸ τῶν περσικῶν, ὅπερ πιθανόν, τότε *καὶ* δι' αὐτῆς θὰ εἰσῆλθον οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, διότι ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσι καὶ ἀπὸ τοῦ ἐννεαπύλου καὶ ἄλλοθεν. Δὲν ἦτο δὲ αὕτη ἡ κλίμαξ, δι' ἧς ἀνήρχετο ὁ λαὸς παρὰ τοῖς ἐν τῇ Κρεναᾷ διατρίβουσι βασιλεῦσιν, ἀλλ' ἑτέρα τις ἄγνωστος, πολλῷ ἀρχαιοτέρα, κατὰ τοὺς ἀνατολικοὺς βράχους ὑπὲρ τὸ σπήλαιον τὸ παρὰ τὴν γωνίαν τοῦ κιμωνείου τείχους, ἧς τὸ μὲν κάτω ἦν, φαίνεται, ξύλινον, διὰ νὰ αἴρεται καὶ διακόπτῃ ἐν ἀνάγκῃ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς ἄκρας, τοῦ δὲ ἄνω βαθμίδες τινες φαίνονται εἰσέτι λελαξευμέναι ἐπὶ τοῦ βράχου.

— Ἐκ τῶν ἐρευνῶν, αἵτινες ἐγένοντο ἐν τῇ συλλογῇ τῶν παπύρων, τῇ γνωστῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα συλλογὴ τοῦ Ῥαΰνερ, ἐν τῷ αὐστριακῷ μουσείῳ, ἀνεκαλύφθη χειρόγραφόν τι, ἐξ οὗ μανθάνομεν τὴν ὕπαρξιν αἰγυπτιακῆς πόλεως ἐξαφανισθείσης πρὸ χιλιετηρίδος καὶ πλέον. Ἡ πόλις αὕτη ἐκαλεῖτο «Ἰουστινιανούπολις, καὶ ἔκειτο πιθανῶς ἐντὸς τῆς νῦν Αἰγύπτου. Οἱ καθηγηταὶ Καραπασὲκ καὶ Οὐέσσελυ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εὕρωσι πληροφορίας περὶ τῆς πόλεως ταύτης ἐξ ἄλλων πηγῶν ἐκτὸς τοῦ μόνου τούτου παπύρου, ὃν ἔχουσιν ἀνὰ χεῖρας. Εἶναι δὲ οὗτος συμβόλαιον γάμου τοῦ ἔτους 500 μ. Χ. εἶναι γεγραμμένον εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ κάλλιστα διατηρεῖται. Τὸ χειρόγραφον εἶναι μακρὸν ἐν μέτρον καὶ 26 ἑκατοστὰ καὶ πλάτος ἔχει 30 ἑκατοστῶν. Καὶ δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον μόνον ἕνεκα τοῦ ὅτι ἀποκαλύπτει τὸ ὄνομα πόλεως ἀγνώστου τέως ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἕνεκα τῶν λεπτομερειῶν τῶν ἐθίμων, ἅτινα ὑποδεικνύει. Τὸ συμβόλαιον δίδωσι τὰ ὀνόματα τῶν μελλονύμφων Θέωνος καὶ Μαρίας, καὶ βεβαιοῖ, ὅτι αὕτη ἀποφέρει εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τῆς μελλούσης οἰκογενείας ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα. Ὁ δὲ Θέων ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὴν γυναῖκα του τροφήν, ἐνδυμασίαν καὶ «πᾶν οὐτινος ἔχει ἀνάγκην γυνὴ ἔντιμος καὶ σώφρων». Τὸ συμβόλαιον ἐγένετο ἐνώπιον μαρτύριον.

— Ὁ κ. Tohrin ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν περιγραφῆς τῶν ἐν Μυρίνῃ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας γενομένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς σχολῆς ἀπὸ τοῦ 1880 μέχρι τοῦ 1882. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο θ' ἀποτελῆται ἐκ δύο τόμων, ὧν ὁ εἷς θὰ περιέχῃ τὸ κείμενον μετ' εἰκόνων, ὁ δ' ἕτερος πεντήκοντα δύο πίνακας καὶ ἕνα χάρτην. Ἡ τιμὴ τῆς συνδρομῆς ὡρίσθη εἰς 100 δραχμάς.

— Τὸ συμβούλιον τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἀμερικῆς, ὅπερ διὰ τῆς ἐνταῦθα ἀμερικανικῆς σχολῆς εἶχεν ἐνεργήσει ἀνασκαφὰς ἐν Ἄσσῳ, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιχειρήσῃ ὅμοιον ἔργον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Μεγάλῃ Ἑλλάδι, πιθανῶς ἐν Ταράντι. Τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀνασκαφῶν ἀνέθηκε τῷ κ. Joseph Thacker Clarke, συνέλεξε δὲ δι' ἐράνου δισχίλια περίπου δολλάρια πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

[Θεωρητικὸς καὶ πρακτικὸς **ὁδηγὸς** τοῦ Δημ. Σχολείου κατὰ τὸς ἀρχὰς τοῦ ἐρβάρτου ὑπὸ Μ. Βρατσάνου· ἔτος σχολικὸν πρῶτον, περιέχον τὰ διδασκόμενα μαθήματα ἐν τῇ τάξει, ἤτοι τοὺς μύθους καὶ τὴν ἀναλυτικὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, τὴν πραγματογνωσίαν, τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς γραφῆς καὶ ἀναγνώσεως].

Λίαν ἐπαισθητὴ τῷ ὄντι ἦτο τοῖς δημοδιδασκάλοις ἡ ἔλλειψις τοιούτου βιβλίου. Οἱ δημοδιδάσκαλοι ἀπολυόμενοι τῶν διδασκαλείων προσκόπτουσι πολὺ εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς διδασκαλίας· ἕνεκα δὲ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων συγγραμμάτων, ἀγνοοῦσι ποῦ νὰ προστρέξωσι καὶ μένουσι στάσιμοι. Καιρὸς λοιπὸν ὅπως οἱ κ. διευθυνταὶ τῶν Διδασκαλείων καὶ λοιποὶ παιδαγωγοὶ μὴ ἐφησυχάζωσιν, ἀλλὰ ἀσχολῶνται εἰς τὴν συγγραφὴν διαφόρων θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ὁδηγιῶν, ὅπως μορφώσωμεν διδασκάλους ἀνταξίους τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Τὸ Βον Σχολικὸν ἔτος ἤρξατο ἐκτυπούμενον.

[Ἐγχειρίδιον προφορικῶν καὶ γραπτῶν ἐκθέσεων ἰδεῶν ὑπὸ Σ. Μ. Ὀλυμπίου, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν Σχολείων. Ἔκδοσις δευτέρα].

Ἡ ἔκδοσις αὕτη περιλαμβάνει καὶ διαφόρους ἀναλυτικὰς ὑποδειγματικὰς διδασκαλίας λίαν εὐμεθόδως καὶ προτύπως συντεταγμένας, ἐφ' ᾧ ἄξιος πολλῶν ἐπαίνων καθίσταται ὁ κ. Σ. Μιχαϊλίδης Ὀλύμπιος.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ζέστη. Κακῶς παραπονοῦνται οἱ νῦν ἄνθρωποι κατὰ τῆς ὑπερβαλλούσης θερμότητος· αὕτη παραβαλλομένη πρὸς ἄλλας φαίνεται ἐλαχίστη· π. χ. ἐν ἔτει 1627 ἡ θερμότης τοσοῦτον ηὐξήθη ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ὥστε ἐξηράνθησαν αἱ πηγαί· ἐκ τῆς ἐλλείψεως δὲ τοῦ ὕδατος πολλοὶ ἐκ δίψης ἀπέθανον.

Ἐν ἔτει 879 αἱ πεδιάδες κατελείφθησαν ὑπὸ τῶν γεωργούντων, οἱ δ' ἐναπολειφθέντες πρὸς ἐργασίαν διὰ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου ἀπέθανον.

Ἐν ἔτει 993 τοσοῦτον καυστικὸς ἦν ὁ ἥλιος, ὥστε τὰ φυτὰ ἐκαίοντο ὡσεί τις ἀνῆπτεν αὐτά.

Ἡ ἐν ἔτει 1000 ὑπάρχουσα θερμότης κατεξήρανε τὰς λίμνας· οἱ ἰχθῦς κατὰ σωροὺς φονευμένοι ἀνέδιδον ὀσμήν, ἥτις παρεσκεύασε τὸν λοιμόν.

Ἐν 1022 οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα ὑπὸ τὸν ἥλιον εὑρισκόμενοι ἀπέθνησκον, ὁ λόρυγξ ἐξηραίνετο καὶ τὸ αἷμα ἐκόχλαζεν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ.

Ἐν 1132 οὐ μόνον αἱ πηγαὶ ἐξηράνθησαν ἀλλὰ καὶ ἡ γῆ ἐγένετο ὡς πέτρα σκληρά. Ἐν δὲ Ἀλσατίᾳ ὁ Ῥῆνος ἦν σχεδὸν ξηρός.

Ἐν 1139 ἡ Ἰταλία ὑπέκυψεν εἰς πᾶσας τὰς προσβολὰς τῆς θερμότητος.

Ἐν 1260 κατὰ τὴν μάχην τοῦ Bela ἡ θερμότης πλείους ἀπέκτεινεν ἢ τὰ ὅπλα.

Ἐν 1277 μεγάλαι καταστροφαὶ παρὰ τοῖς γεωργοῖς ἐγένοντο.

Ἐν 1303 καὶ 1304 ὁ Ῥῆνος, καὶ ὁ Σηκουάνας ἐξηράνθησαν.

Ἐν 1615 ὑπερβάλλουσα θερμότης ἀνὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην.

Ἐν 1615 μόνον ἡ Ἑκόσση ὑπέκυψεν εἰς θερμότητα δεινῶς μαστίζουσαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῷα.

Ἐν 1705 ἡ θερμότης ἐγένετο τοιαύτη ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις τῆς Γαλλίας, ὥστε ὑφίστατο θερμοκρασία, ὁποία ἡ τῶν καμίνων.

Ἡδύναντο ὑπὸ τὸν ἥλιον νὰ ἑψήσωσι κρέας. Ἀπὸ δὲ μεσημβρίας μέχρι 4 μ. μ. οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ.

Ἐν 1718 πλεῖστα καθιδρύματα ὡς καὶ τὸ θέατρον ἠναγκάσθησαν νὰ κλείσωσιν· ἐπὶ ἓξ μῆνας οὐδὲ σταγὼν ὕδατος κατέπεσεν.

τεμβεργίους τὸ ἀποτομώτερον μέρος τοῦ λόφου, ὅπερ ἔκειτο πρὸς τὸν Νέκαρ. Ἐδίστασαν διότι ἦσαν βέβαιοι ὅτι 8 ἐπὶ 10 θὰ ἐκρημνίζοντο ἐκ τοῦ ἀποκρήμνου ἐκείνου ὑψώματος, καὶ κάτω μεταξὺ τοῦ λόφου καὶ τοῦ ποταμοῦ εὑρίσκετο πεζικόν, ὅπερ ἐφαίνετο ὅτι τοὺς περιέμενεν, ἀλλ' ὁ νεαρὸς καὶ ἀνδρεῖος ἀρχηγός των ὕψωσε τὴν προμετωπίδα του καὶ ἀπεκάλυψε τὴν ὡραίαν μορφήν του. Τὰ χαρακτηριστικά του ἀπέπνεον ἀνδρικὸν θάρρος· μετηρσίωσαν δ' αὐτοὺς ἐκ ζωηροτάτου ἐνθουσιασμοῦ. Τὸν εἶχον ἴδει ὀλίγας πρὶν ἑβδομάδας ὁδηγοῦντα εἰς τὸν ναὸν θελκτικωτάτην νεανίδα, ἦτο λοιπὸν δυνατὸν νὰ σκέπτωνται τὰς γυναῖκας των καὶ τὰ τέκνα των, ὅταν ἐκεῖνος δὲν ἐσκέπτετο τοιαῦτα.

— Ἐμπρός! νὰ τοὺς φονεύσωμεν ἀνέκραξαν οἱ κρεοπῶλαι.

— Ἐμπρός! νὰ τοὺς κοπανίσωμεν, ἀνέκραξαν οἱ σιδηρουργοί.

— Ἐμπρὸς νὰ *τοὺς ἀγράσωμεν τὴν γοῦνα* ἀνέκραξαν οἱ σαγματοποιοί.

— Ἐμπρὸς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ! Ζήτω ὁ Οὐλρίχος ἀνέκραξεν ὁ εὐγενὴς νεανίας καὶ κεντῶν τὸν ἵππον του, ἐρρίφθη ἐκ τοῦ ἀποκρήμνου λόφου.

Οἱ τοῦ ἐχθροῦ ἱππεῖς, δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσι τοὺς ὀφθαλμούς των, ὅταν φθάσαντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ὅπου ἠλπιζὸν νὰ αἰχμαλωτίσωσι τὴν τολμηρὰν ἵππον, εἶδον αὐτὴν κρᾶτον ἐκ μέσου τῶν πεζῶν. Πολλοὶ ἀναμφιβόλως ἐπλήρωσαν διὰ τῆς ζωῆς των τὸ κινδυνῶδες αὐτὸ πήδημα, πολλοὶ καταπεσόντες περιέπεσον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ περισσότεροι ὅμως ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ πεζικοῦ καὶ τὸ λεφίον τοῦ ἀρχηγοῦ των ἐκυμάτιζεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν. Αἱ τάξεις τῶν πεζῶν εἶχον διασπασθῆ οἱ δὲ ἱππεῖς διηυθύνθησαν πρὸς τὸν Νέκαρ. Ὁ ἀρχηγός των ἐκέντησε τὸν ἵππον του καὶ πρῶτος εὑρέθη ἐπὶ τῆς ὄχθης. Ὁ ἵππος του ἦτο ῥωμαλέος ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ παλαίσῃ μετὰ τοῦ ἀναβάτου του, βεβαρημένου ἐκ τοῦ ὁπλισμοῦ του, κατὰ τῆς ἰσχύος τῶν οἰδαλέων ἐκ τῆς βραχῆς ὑδάτων τοῦ Νέκαρ. Ἐβυθίσθη, καὶ ὁ Γεώργιος Στουρμφέδερ ἔκραξεν εἰς τοὺς ἄνδρας του νὰ μὴ προσέξωσιν εἰς αὐτὸν ἀλλὰ νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἑνωθῶσι μετὰ τοῦ δουκὸς καὶ νὰ ἐκπωσιν αὐτῷ τοὺς τελευταίους χαιρετισμούς του. Αὐτοστιγμεὶ ὅμως, δύο κρεοπῶλαι ῥιφθέντες ἐκ τῶν ἵππων των, εἰσῆλθον εἰς τὸ ὕδωρ. Ὁ εἷς ἔλαβε νεαρὸν ἱππότην ἐκ τοῦ βραχίονος, ὁ ἄλλος ἥρπασε τὰς ἡνίας τοῦ ἵππου του καὶ τὸν ἐξήγαγον αἰσίως εἰς τὴν ὄχθην.

Οἱ ἐχθροὶ κατεπυροβόλησαν τοὺς τολμηροὺς ἱππεῖς ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἔπαθε, καὶ ἐνώπιον τῶν δύο στρατῶν ἀποχωριζόμενοι ἐξ αὐτῶν διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν των. Οὐχὶ μακρὰν τῆς καταληφθείσης ὑπὸ τοῦ δουκὸς θέσεως, ὑπῆρχε μέρος τι βατόν, διῆλθον ἐκεῖθεν ἀκόπως καὶ ἐγένοντο δεκτοὶ διὰ κραυγῶν χαρᾶς ὑπὸ τῶν συγκεκινημένων συστρατιωτῶν των. (Ἕπεται συνέχεια)

Ἐν ἔτει 1753 τὸ θερμόμετρον ἐδείκνυε 38 βαθμούς.

Ἐν 1779 ἀνυπόφορος ἦν θερμότης ἐν Βολωνίᾳ, πολλὰ ἄτομα ἀπέθνησκον ἐξ ἀσφυξίας. Μόνη δὲ ἡ ὑπὸ τὴν γῆν καταφυγὴ διέσωζε τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐν 1793 κατὰ Ἰούλιον μῆνα οἱ καρποὶ ἐπὶ τῶν κλάδων ἐξηραίνοντο. Τὰ ἔπιπλα τῶν οἰκιῶν διερρήγνυντο, τὸ κρέας ἐφθείρετο.

Ἐν 1811 αἱ πηγαὶ ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις ἐξηραίνοντο, τοῖς δὲ στρατευομένοις ἔδιδον σταφυλάς.

Ἡ ἐν 1822 θερμότης συνωδεύθη ὑπὸ καταιγίδων καὶ σεισμῶν. Ἐκ δὲ τῆς ξηρότητος τῆς γῆς πλήθη ποντικῶν ἀνεφάνησαν ἐν Ἀλσατίᾳ καὶ Λοραίνῃ. Ἐν δεκαπέντε ἡμέραις ἐν Σαβέρνῃ ἐφόνευσαν σχεδὸν 2 ἑκατομμύρια τοιούτων!!

Ἐν 1832, ἡ θερμότης παρήγαγεν ἐν Γαλλίᾳ τὴν χολέραν· μόνον οἱ Παρίσιοι ἠριθμήσαν 20,000 θύματα.

Ἐν 1846, τὸ θερμόμετρον ἐδείκνυε 52 βαθμοὺς ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Μὴ παραλίπωμεν καὶ τὰς ἐν ἔτει 1859, 1860, 1869, 1874 κ. ἑξ., αἵτινες καίπερ δειναὶ οὐδεμίαν συμφορὰν παρήγαγον.

— **Ἕλλην γίγας** ἀνεκαλύφθη ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς δάσεσιν ἔνθα ἐκρύπτετο. Καλεῖται δὲ Ὅμηρος Σπυρίδωνος Τιγκίτζογλου καὶ ἐγεννήθη ἔν τινι παρὰ τὴν Κερασοῦντα χωρῷ χωρίῳ, Ἕλλην τὸ γένος καὶ τὴν φωνήν, ὀρθόδοξος τὸ θρήσκευμα καὶ ὀκτωκαιδεκέτης μόλις τὴν ἡλικίαν. Αἱ διαστάσεις τοῦ σώματός του ἔχουσιν ὡς ἑξῆς κατὰ τὴν «Νέαν Ἐφημερίδα»:

Ὕψος	2.33	μέτρα
Ὕψος τοῦ ἀναστήματος μὲ ἀνα-πεπταμένας τὰς χεῖρας	3	»
Πάχος τοῦ σώματος κατὰ τὸν θώρακα	1.41	»
Περιφέρεια τῆς κεφαλῆς	0.69	»
Μῆκος τοῦ ποδός	0.41	»
Πλάτος τοῦ στήθους	0.57	»
Μῆκος κνημικοῦ ὀστοῦ	0.70	»
Μῆκος μέσου δακτύλου	0.15	»
Πάχος αὐτοῦ	0.10 1/2	»
Περιφέρεια τραχήλου	0.46	»

Βάρος τοῦ σώματος 136 ὀκάδες, ἐνῷ πρὸ 2 1/2 μηνῶν ἐζύγιζεν 114, τοῦθ' ὅπερ δείκνυσι μεγάλην καὶ ταχεῖαν αὔξησιν. Ἡ ἀναλογία καὶ συμμετρία τῶν μελῶν του εἶνε πλήρης. Καὶ ἡ ῥώμη του δὲ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὸ σῶμά του εἶνε εὐφυὴς καὶ πνευματώδης, ἀγαθώτατος δὲ τὴν καρδίαν καὶ συμπαθὴς τὴν μορφήν. Μέχρι τοῦ 13 ἔτους τῆς ἡλικίας του ηὔξανε κανονικῶς. Ἀπὸ τοῦ 13 ὅμως ἔτους μέχρι τοῦ 17 ἡ αὔξησις ἐπῆλθε τοσοῦτον ταχέως, ὥστε ὁ Ὅμηρος Τιγκίτζογλου αἰσχυνόμενος διὰ τὸ ὑπερφυὲς ἀνάστημά του καὶ θεωρῶν ἑαυτὸν κατηραμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔφευγε τὸν κόσμον καὶ ἔζη κατάκλειστος ἐν καλύβῃ, μακρὰν τοῦ χωρίου του καὶ ἐν τρώγλαις βίον ἄθλιον καὶ ἐλεεινόν· καὶ αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ συμπολῖταί του τὸν ἀπεστρέφοντο, θεωροῦντες αὐτὸν ἔκτρωμα τῆς φύσεως ἢ τέρας. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν οἱ ἐκ Κερασοῦντος ἀδελφοὶ κ.κ. Σουρμελῆ ἀνεκάλυψαν ἐκ τύχης αὐτὸν καὶ τὸν ὡδήγησαν εἰς Ῥωσίαν. Καὶ νῦν ὁ γίγας οὗτος περιέρχεται τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Ῥωσίας δεικνύων ἑαυτὸν τῷ βουλομένῳ ἀντὶ ἡμίσεος φράγκου, τιμήματος εἰσόδου, εἶτα δὲ μεταβήσεται πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης. Τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας διαβιβάζει ὁ ἐν Ταϊγανίῳ ἀνταποκριτὴς τῆς «Κωνσταντινουπόλεως», ἐπιβεβαιοῖ δὲ δι' ἰδιαιτέρου πιστοποιητικοῦ καὶ ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Γρηγόριος».

Εὐδόκησον ὦ γίγα νὰ ἐπισκεφθῇς καὶ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἴσως ἐν τῇ σωματικῇ ὑπεροχῇ σου θὰ διίδωμεν ἐν σοὶ πεισθῶμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ πνευματικὴ ὑπεροχὴ καὶ ὅτι μεταξὺ λογικῶν ὄντων ὁ λογικώτερος εἶναι φυσικὸν νὰ ἄρχῃ!....

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

142. *Στοιχειόγριφοι.*

Ποιὰ ἐκ τῶν ἀναριθμήτων τοῦ παλιοῦ ἐκείνου [κόσμου,
Ποιὰ εἰν' ἐκείνη ἡ θεότης,
Ποὺ ἐὰν τῆς συλλαβῆς της ἀποχωρισθῇ τῆς [πρώτης,
Εἰς ἀρχαῖα ὅπλα αἴφνης θὰ μεταβληθῇ ἐμπρός [μου;

143.

Μ' ἔχεις 'δῇ κι' εἰς τὰ οὐράνια εἶμαι καὶ 'ς τὸν [ὀφθαλμό σου,
Κι' ἂν μοῦ κόψῃς τὸ κεφάλι θὰ μ' εὑρῇς 'ς τὸ [πρόσωπό σου.

144. *Πρόβλημα.*

Μὲ ἠρώτησαν πόσους ἀδελφοὺς ἔχω καὶ ἀπεκρίθην ὅτι ἔχω τόσους ἀρσενικοὺς ὅσους καὶ θηλυκούς. Ἡ ἀδελφή μου ὅμως ἐρωτηθεῖσα, ἀπήντησεν ὅτι ἔχει τριπλασίους ἀδελφοὺς ἀρσενικοὺς τῶν θηλυκῶν.

Πόσοι ἀδελφοὶ εἴμεθα;

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. 127

139. Ἀμφιτρίτη. — 140. Ἄρμα - ἅρα. — 141. Τὸν Σισάμνην καλύψας δὲ διὰ τοῦ δέρματος τοῦ πατρὸς τὸ δικαστικὸν θρονίον, ἐκάθισε τὸν υἱόν του Ὀτάνην δικαστήν.—Μαίων.

ΜΟΥΒΑΡΕΚ-ΕΛ-ΧΑΡΡΑΝ

Τὸ ἑλκυστικὸν τοῦτο ὄνομα φέρει παραδοξότατον διήγημα, ὅπερ ἐπέμφθη ἡμῖν διὰ τῆς ἐρήμου ὑπὸ τοῦ γόητος συνεργάτου ἡμῶν κ. **Κωνσταντίνου Χ. Μεταξᾶ** *Βοσπορίτου*, ἀνήκει δὲ εἰς τὴν σειρὰν τῶν *Σκηνῶν τῆς ἐρήμου* καὶ τῶν *ἠθῶν τῶν Βεδουίνων* δι' ὧν ὁ ἀγαπητὸς βοτανικὸς καὶ διηγηματογράφος ἐκόσμησε τὰς σελίδας τῆς «Ἑβδομάδος». Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν θὰ ἴδωσιν ἀραβικὸν ἔρωτα, ἀραβικὴν ἐκδίκησιν, λάβρως συγκρουόμενα πάντα τὰ ἀνθρώπινα πάθη, καλλονὴν προσώπων καὶ ποικιλίαν σκηνῶν... δι' ὅλων ὅμως τούτων θὰ διίδωσι τὸν γλυκὺν συγγραφέα μὲ τὸ αἰώνιον του μειδίαμα, ἁπλήστως καὶ ἡδυπαθῶς ῥοφοῦντα τὸν ἐμπνέοντα αὐτὸν *narghilé*.

Ἰδοὺ καὶ ἓν μικρὸν δεῖγμα:

«... Τεσσαράκοντα πέντε ὥρας μετὰ τ' ἀνωτέρω, κίνησις μεγάλη ὑπῆρχε παρὰ τὰ σκηνώματα τῶν Σαμμάρ. Ὁ ἥλιος μόλις ἤρξατο ἐκχυνόμενος εἰς τὴν ἀπέραντον πεδιάδα, μεταβάλλων αὐτὴν εἰς ἐπίχρυσον στερεὰν λίμνην, εἰς τὸν ὁρίζοντα διεγράφοντο αἱ ποικιλόσχημοι σκιαὶ πλήθους ἐφίππου τε καὶ πεζοῦ σπεύδοντος πρὸς τὸ μαυσωλεῖον. Πανταχόθεν ἤρχοντο εἰς τὸ προσκύνημα, ὅπου ἤδη ἱππεῖς τινὲς ἐπωφελούμενοι τῆς πρωϊνῆς δρόσου ἐξεγύμναζον τοὺς ἵππους των εἰς αἰφνιδίους ἡμικυκλικοὺς καλπασμούς, πάλλοντες στιβαρῶς τὴν λόγχην ὑπὲρ τὰς κεφαλάς των· ἄλλοι ἐξεκένουν εἰς τὸν ἀέρα τὰ πυροβόλα των συνειθίζοντες τὰ ὦτα τῶν ἵππων των εἰς τὴν ἐκπυρσοκρότησιν. Μεταξὺ τῶν ἱππέων διεκρίνετο ὁ Μανσοὺρ τοῦ ὁποίου ὁ λευκὸς πτυχωτὸς μανδύας ὡς πτέρυξ ἐκυμαίνετο εἰς τὸν ἀέρα ὅταν ἡ ἵππος του ὑπερεπήδα τὰς τάφρους μὲ μεγάλα ἅλματα. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη καὶ ὁ Μουβαρὲκ ἱππεύων τὴν ἐρυθρὰν φορβάδα τοῦ Γερο-Τογκᾶ, ἥτις ἀτίθασσος καὶ ἀδάμαστος, εἶχεν ὀρθὰ τὰ νοήμονα ὦτά της, ὡς ἂν ἤθελε ν' ἀκούσῃ καὶ τὰς μυχιαιτέρας σκέψεις τῆς καρδίας τοῦ ἀναβάτου της· ἕκαστος νέηλυς ἐχαιρέτιζε τοὺς λοιποὺς τὸ δὲ *σελὰμ ἀλέκουμ* λαρυγγόφωνον καὶ ἠχηρὸν διεσταυροῦτο εἰς τοὺς αἰθέρας. Ὁ Μουβαρὲκ μετὰ τοῦ Μανσοὺρ ἀντεχαιρετίσθησαν φιλικώτατα καὶ ἔπαιξαν μικρὸν μετὰ τῶν ἵππων των κηνυγοῦντες ἀλλήλους. Δὲν ἤργησαν δὲ καὶ αἱ γυναῖκες νὰ σχηματίσωσι στοίχους ἐνώπιον τῶν ἱππέων συνᾴδουσαι μετά τινων αὐλητῶν καὶ ἐξυμνοῦσαι τὴν καλλονὴν καὶ ἀνδρείαν ἐκείνου τοῦ ἥρωος. Τὰ παιδία ἐκρότουν τὰς χεῖρας των ἀγαλλόμενα καὶ ἀκολουθοῦντα τὸν ῥυθμὸν τοῦ παμμεγέθους τυμπάνου, ὅπερ ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εὐρυνώτου καὶ ῥωμαλέου Βεδουίνου...»

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐὰν τινὲς τῶν κκ. συνδρομητῶν ἕνεκα τῆς ταχυδρομικῆς ἀνωμαλίας δὲν ἔλαβόν τινα φύλλα δύνανται νὰ τὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ γραφείου, ὅπερ τὰ ἀποστέλλει αὐτοῖς δωρεάν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πρὸς τοὺς κκ. ἀνταποκρίτας Αἰγίνης, Λαμίας, Ἀγρινίου, Βόλου, Λαρίσης, Καρδίτσης, Τρικκάλων, Χαλκίδος, Κορίνθου, Ναυπλίου, Καλαβρύτων, Τριπόλεως, Σπάρτης, Κυπαρισσίας, Φιλιατρῶν, Σύρου, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ῥεθύμνης, Ἰωαννίνων, Ῥόδου, Σερρῶν, Κυδωνιῶν, Θεσσαλονίκης, Λονδίνου, Βάρνης, Ῥουμανίας, Βεσσαραβίας, Αἰγύπτου, Ταϊγανίου καὶ ὅσους τυχὸν παρελείψαμεν.

Παρακαλεῖσθε νὰ στείλητε κατάλογον τῶν καθυστερούντων διότι ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἀριθμοῦ ἀποκόπτομεν ἐν γένει καὶ ὁριστικῶς τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὰ «Ἔργα καὶ ἡμέραι» τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ εἰς τὸ περὶ Καποδιστρίου ἀντὶ «εἰς τὰ ὄμματα» ἐτέθη «εἰς τὸ ὄνομα». — Ἐν δὲ τῷ ὑπ' ἀριθ. 126 φύλλῳ ἐν τῇ ἀντιδηλώσει τοῦ κ. Μ. Εὐαγγελίδου διόρθ. ἐν σελ. 360 στήλ. 3 στίχ. 10 quum, αὐτόθι στίχ. 16 «πρώτιστα ὅτε ὁ», αὐτ. στίχ. 43 «ὅσον ἡμέτερος», ἐν σελ. 335 στήλ. 1 στίχ. 24 «αἱ μὲν δύο», αὐτόθι στίχ. 26 «παρατεταγμένα».